

ELEMENTARA

KATOLIŪ TICEIBAS IZSKAIDROŠONA

Latvišu barnim pazeimota.

RAKSTEJA

bazneickungs Kazimers Skrinda.

Sv. Teol. Magistris.

Piterburgā, 1905 godā.

ELEMENTĀRA

KATOLIŪ TICEIBAS IZSKAIDROŠONA

Latvišu barnim pazeimota.

RAKSTEJA

bazneickungs **Kazimers Skrinda.**

Sv. Teol. Magistris.

Piterburgā, 1905 godā.

№ 3535,

Libellum, cui titulus „Elementara Katoliu ticeibas
izskaidrošana“ attente perlegi atque in eo nihil reperi, quod
doctrinae morum dogmatumque fidei catholicae repugnaret.
Sacerdos Paulus Tukisz.

Approbatur.

Datum Petropoli anno 1904 die 20 m. Octobris.

Georgius Archippus.

Secretarius *D. Ostrowski.*

Дозволено Цензурою. С.-Петербургъ, 12-го Ноября 1904 г.

Pordrukavošona aizligta.

Типографія Эд. Эд. Новицкаго. Спб., Гороховая, 36.

Priķšvords.

Sitū „Elementaru Katoliu Ticeibas Izskaidrošonu“ es pazeimovu del Latvišu barnu gribedams jim izrodet un apstotet eisūs vordūs vysu myusu Katoliu ticeibu, ka ji saprotuš' un izmokuš' ju, varetu byut par lobim un gu-deigim liaudim.

Lai Divs dud, ka Latvišu barni pazeitu Vysaugstoku Divu un ka Jam kolpodami augsti cinetu caur pazeimeibu un paklauseibu tāvū ar moti, ityktu caur taisneibu un mileibu liaudim, pelnetu slavi šai zemē, golā atrostu laimi debesis. Lai Divs dud, ka Vinia gaisme, izrodeta šimā gromoteniā, byutu par saules izlekšonu, kura nudzoni vysas tumseibas, pricynoi liauds un dud dzeiveibu vysai radeibai.

Pizeime: Šajā gromoteniā dažus literus (burtus) joizrunoi na tai, kai vacajōs gromotōs.

č — jo-izteic ko vacu cz (čaukstet = czaukstet).

š — jo-izrunoi, ko vacu sz (ikš = iksz).

l — „ „ „ ģ (lyugt = ģyugt) iznemūt pret „e“
„i“ un meikstajom silliabom
(lèkt, likt, celtis)

v — „ „ „ w (var. = war.)

Autors.

Literi (burti) leli.

A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, R,
S, T, U, V, Y, Z.

Literi mozi.

a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t,
u, v, y, z.

Eisa sillibošona (slibazavošona).

b — a = ba	g — a = ga
b — e = be	j — a = ja
b — o = bo	k — a = ka
b — i = bi	l — a = la
b — u = bu	m — a = ma
b — y = by	n — a = na
b — au = bau	p — a = pa
b — yu = byu	r — a = ra
b — ei = bei	s — a = sa
m — e = me	t — a = ta
m — i = mi	v — a = va
m — o = mo	b — a — r = bar
m — u = mu	k — a — s = kas
m — y = my	m — a — n = man
m — ei = mei	š — u — r = šur
c — a = ca	ž — o — k — s = žoks
d — a = da	b — y — u — s = byus
f — a = fa	l — i — k — t = likt
h — a = ha	s — a — u — t = saut

b — a — r = bar — n — i = ni = barni

m — o = mo — c — o = co = moco

t — i — s = tis = mocotis.

Ikš vorda Diva Tava un Dala un Gora Svata. Amen.

Kunga lyugšona.

Tavs myusu, Kotris esi debesis. Sveteits lai top Tavs vords. Lai atnok Tova valsteiba. Tova valia lai nuteik, kai debesis, tai aridzan versum zemes. Myusu dineškas maizes dud mums šudin. Un atlaid mums myusu porodus kai un mes atlaižam sovim porodnikim. Un naived myus ikš kardynošonas, bet atpestei mums nu liaunā. Amen.

Engelia sveicynojuoms.

Sveicynota esi tu, Marija, pylna želesteibas. Divs Kungs jir ar tevim. Tu esi sveteita storp vysom sivitiom, un sveteits jir auglis tovas misas — Jezus. Svata Marija, Diva Mote, lyudz' tu Diva por mums grecinikim tagad un ikšan stundes myusu numeršonas. Amen.

Ticeibas apliceiba.

Es tycu ikš Diva Tava Vysuvareiga Radetoja dabasu un zemes. Es tycu ikš Jezu Krysta Vinia vinvineiga Dala, myusu Kunga, Kotris jir ijemts nu Svata Gora, pidzimis nu Jumpravas Marijas, citis zam Poncija Pilata, kristā pikolts, numyra un aprokts zemīs. Kopsis jir ikšan

elles trešā dina augšan celes nu myrunim, kope uz debesim, sed pa labai rukai Diva Tava Vysuvareiga; nu turines atis sudet dzeivus un numyrušus. Es tycu ikš Svata Gora, svatas Katališkas bazneicas, svatū draudzeibas, graku atlaišonas misas augšancelšonas un myžeiigas dzeivošonas. Amen.

Desmit Diva bauslibu.

Tys pyrmais: Es asmu tovs Divs un Kungs; tev nabyus svešu divu turet pretim Manis.

Tys utris: Tev nabyus Diva tova Kunga vorda napatīši volkot.

Tys trešs: Tev byus svadines svetet.

Tys caturts: Tev byus sovu tāvu un moti cinā-gudā turet, ka tev labi klotus ilgi dzeivot vers zemes.

Tys pikts: Tev nabyus nukaut.

Tys sasts: Tev nabyus lauleibas porlaust.

Tys septeits: Tev nabyus zagt.

Tys ostoits: Tev nabyus napatīši liceibas dut pretim tova tuvaka.

Tys deveits: Tev nabyus ikarot tova tuvaka sivas.

Tys dasmyts: Tev nabyus ikarot tova tuvaka — ni noma, ni teiruma, ni kolpa, ni kolpyunes, ni verša, ni vya, kas viniam pidar.

Picas bazneicas bausleibas.

Tys pyrmais: Tev byus svatdinas nu bazneicas pastatetas svetet.

Tys utris: Tev byus kas svadines un svatdinas svatu mišu gudeigi klauset.

Tys trešs: Tev byus gavamas dinas gavet.

Tys caturts: Tev byus, jo na vairok, koč vinu reizi godā izsyudzet grakus un ap Leldinas laiku it pi Diva golda, pijemt Diva Misu un Asni.

Tys pikts: Tev byus aizligtā nu bazneicas laikā kozu nadaret.

Septeini Sakramenti.

1) Kristeiba, 2) istyprinošona, 3) Diva Misa un Asnis, 4) graku vaidešona, 5) postora sveteiba, 6) bazneickungu isvetešona, 7) lauleiba.

Ku ikvinam kristetam cylvakam vajag ticet un zynot, ka byut ispestetam?

- Vajag ticet un zynot:

1) Ka jir Divs.

2) Ka Divs jir vins ikš trim personom: Divs Tavs, Divs Dals un Divs Svatais Gors.

3) Ka Divs jir taisneigs: par lobim dorbim dud dabasu valsteibu, par liaunim stropei ar elles guni.

4) Ka Diva Dals Kungs Jezus naporstodams byut por Divu, palyka por cylvaku del myusu izpesteišonas.

IVODS.

Vaicošona. Kódel mums Divs radeja?

Atsacešona. Mums Divs radeja tódel, ka mes Ju atzeitu, Ju miliotu, Jam kolpotu un caur tū dabasūs ityktu.

V. Nu kurines mes varim izmókt Divu atzeit, Ju miliot un Viniam kolpot?

A. Nu katekizma.

- V. Vai katekizma moceibas nu liaužu vai nu Diva pait?
- A. Katekizma moceibas pait nu patis Diva; todel ka Katoliu bazneica moca katekizma tik tu, ku pats Divs apsludynova un jai padeva del liaužu vuicešonas.
- V. Ku mums jodora del Diva atzeišonas?
- A. Mums jotic tam vysam, ku Divs apsludynova un caur svatu bazneicu vysod vuica.
- V. Kur eisi salikti vajdzeigi mums ticeibas goboli?
- A. Apostolu ticeibas apliceiba vai „Estyca“.

I. Pymó katekizma dalia.

Apostolu ticeibas apliceiba vai „Estyca“.

Vaicošona Kai skaita Apostolu ticeibas apliceibu?
Atsacešona Es tycu ikš Diva Tava etc . . .

- V. Cik jir gobolu Apostolu ticeibas apliceiba?
A. Divpadsmit.

Pyrmais gobols.

„Es tycu ikš Diva Tava Vysuvareiga Radetoja dabasu un zemes.“

§ 1. Par Divu (un Jo ipašebom).

Vaicošona. Kas tys jir Divs?
Atsacešona. Divs ir Radetojs dabasu un zemes un vysu litu radzamu un naradzamu.

V. Vai mes Divu varim redzet?

A. Mes navarim Diva redzet, todel ka Jis jir teirs gors un Jam nav misas.

V. Kas tys jir: Divs myuzeigs?

A. Divs myuzeigs tys jir, ka Divs jir vysod un Jam ni beja isokuma, ni byus gola.

V. Kas tys jir: Divs vysurklotasušs?

A. Divs vysurklotasušs tys jir, ka Divs jir vysur debesīs, zemē un vysōs vitōs.

V. Kas tys jir Divs vyszynotois?

A. Divs vyszynotois tys jir, ka Divs zyna vysu ku, ari myusu vysus paslaptus dumus un jutas.

V. Kas tys jir: Divs Vysuvareigs?

A. Divs Vysuvareigs tys jir, ka Divs var vysu, ku Jis grib.

V. Kas tys jir: Divs svats?

A. Divs svats tys jir, ka milioi un grib tik loba, bet nagrib un nairedz liauna.

V. Kas tys jir: Divs taisneigs?

A. Divs taisneigs tys jir, ka par lobim dorbim dud dabasu valsteibu un par grakim stropei vai ar slaucamu vai ar elles guni.

Vaicošona. Kas tys jir: Divs milasirdeigs?

Atsacešona. Divs milasirdeigs tys jir, ka Divs labprot pidud un atlaiž visim grecinikim, kotri gotovi vaidet par sovim grakim.

§ 2. Par trejom diviškom personom.

Vaicošona. Cik jir personu ikš Diva?..

Atsacešona. Ikš Diva jir treis personas.

V. Kai jos saucas?

A. Jos saucas: Divs Tavs, Divs Dals, Divs Svatais Gors.

V. Vai sevkura nu šitom trejom personom jir eistyns Divs?

A. Tai jir: Tavs jir Divs, Dals jir Divs, Svatais Gors jir Divs.

V. Jo sevkura persona jir eistyns Divs, vai nai-zit tod treis Divi?

A. Oj ne! Vysas treis personas jir vins Divs.

V. Vai nu tu treju personu nava kura vacoka, vai gudroka, vai leloka, vai svatoka?

A. Ne! vysas treis jir leidzonas pa diveibai.

V. Vai nava nikodas naleidzeibas storp vysom trejom personom?

A. Jira taida: Divs Tavs ni nu ko nadzymst un napait. Bet Diva Dals pretmyžeigi dzimst nu Diva Tava, un Svatais Gors pretmyžeigi pait nu Diva Tava un nu Diva Dala.

V. Kai saucas vysas treis Diva personas reizē?

A. Svata Trejadeiba.

§ 3. Par Divu-dabasu un zemes Radeitoju.

a) Par pasaulia radeišonu, uzturēšonu un valdeišonu.

Vaicošona. Kodel Diva saucam par Radeitoju dabasu un zemes?

Atsacešona. Todel ka Jis radeja vysu pasauli: dabasus un zemi.

V. Kas tys jir radeit?

A. Radeit zeimoi: pataiset vai padaret ku nu niko.

V. Caur ku tod Divs radeja pasauli?

- A. Divs radeja pasauli caur sovu vysuvareigu vali.
- V. Ku Divs vel vysod dora del pasaulia.
- A. Divs ju iztur un valdei.
- V. Kas tys jir: Divs iztur pasauli?
- A. Divs iztur pasauli tys jir, ka Divs radejis pasauli napalaiž jam iznikt, bet dud jam spa-ku toliok stovet.
- V. Ku zeimoi Diva apsaveršona?
- A. Diva apsaveršona zeimoi tū, ka Divs ryupejas par vysu pasauli, satur paradu vysós byu šonós un vysas litas vad da pidareigam merkiam.
- V. Vai kas nuteik iz pasaulia bez Diva vales?
- A. Nikas nanuteik bez Diva vales.
- V. Vai tod graks ari pait nu Diva vales?
- A. Oj, ne! graks pait nu cylvaka savvales.
- V. Vai Diva apsaveršona nagrib graka?
- A. Tai jir: nagrib, bet dalaiž caur cylvaka vaini. Bet un tulaik mok nu graka izvilkt lobu. Pimaram jemsim Svata Jezupa vesturi Vaco Istodijuma.
- V. Vai sevkura radeiba palik zam Diva apsaveršonas?
- A. Sevkura. Putneni, voguleni, zivtenias, lupeni un vysoda radeibenia, bet vysuvairok cylvaks iz Diva vaiga radeits un del myužeibas pazeimots.

b) Par Engelim.

- V. Vai Divs nav ni ko cyta radejis, kai tik vin šu radzamu pasauli?

- A. Ko tad! Divs radeja ari naradzamu pasauli, tys jir, nasaskaitami dauoz goru, kurus sauc par engelim.
- V. Kaidi beja engeli tulaik, ka jus Divs radeja?
- A. Engeli beja visi lobi un laimeigi.
- V. Vai visi engeli nusatureja laimeigi?
- A. Ne! Dauoz engeliu sagrakova un todēl vini nugryusti nu Dabasu ikrita ellē.
- V. Kai sauc tū nalaimēgu engeliu?
- A. Ju sauc par valnim, naškeistim vai liaunim gorim.
- V. Ku slykta dora mums valni?
- A. Valni mums kardynoi, gribadami ivest grakā, ka pečok mums igryust, myžeigōs mukōs.
- V. Ku loba dora mums palykuši svati engeli?
- A. Ji mums milioi un todēl sorgoi nu misas un dveseles nalaimiu, mudynoi mums uz lobu un lyudz Diva par mums.
- V. Vai ikkotram cylvakam jir duts nu Diva savs engels del seviškas cylvaka apsordzeibas?
- A. Ikkotram.
- V. Kai tods engels saucas?
- A. Jis saucas par sorgengeli.
- V. Vai vysod engels sorgotojs izglobs mums nu nalaimes?
- A. Ne! Bet tik tulaik, ka mes piminesim jo klotbyuteibu, ka jo paleiga pisauksim un ka klausesim jo mudynojumu.

c) Pār pyrmu cylvaku radeišonu.

- V. Kai saucas pirmi cylvaki, kurus Divs radeja?
- A. Ji saucas: Odums un Iva.

- V. Kai Dīvs radeja pyrmu cylvaku Odumu?
A. Dīvs iztāiseja nu zemes cylvaka misu un
ipyutia jamā namerstānu dveseli,
V. Nu ko Dīvs iztāiseja Ivai misu?
A. Dīvs iztāiseja Ivai misu nu Oduma sonkaulia.
V. Kai Dīvs paaugstinova cylvaku pi vīnia ra-
deišonas?
A. Dīvs radeja cylvaku leidz sovam vaigam.
V. Kaidi beja pirmi cylvaki, kad jus Dīvs beja
radejis?
A. Vīni beja taisneigi, gudri, namerstāmi un lai-
meigi šai zemē un pec byut' varejus' porit iz
debeseigu myužeigu laimi.
V. Kur Dīvs lyka dzeivot myusu pyrmdzymdyno-
tojim?
A. Dīvs jus ivedia skaistā paradizē vai rajā.

d) Par pyrmi cylvaku sagrakošonu un Pestitoja
apsuleišonu.

- V. Vai Odums un Iva vysod palyka laimeigi?
A. Ne! vīni sagrakova un todel' palyka izdzeiti
nu jaukōs paradizes.
V. Kaidu graku vīni padareja?
A. Vīni gribadami byut Divam leidzoni edia augli
nu aizligtō kuka.
V. Vai pyrmdzymdynotoji caur itu graku sev vīn
aizribia?
A. Na tik sev, bet vīni aizribia vysai nu ju
paajamai liaužu ciltei, kuru igryudia brismeigā
nalaimē.
V. Kamā pastov šitei brismeigō nalaimē?

- A. Tamā, ka ju padareitais graks ar visim liaunumim porgoja uz vysu ju cilti.
- V. Vai nu to laika visi barni dzymst ar tū pyrm-dzymdynotoju graku?
- A. Tai jir; visi.
- V. Kai tys graks saucas?
- A. Pyrmdzymtais vai idzymtais.
- V. Vai nabeja kas bez pyrmdzymtō graka ijemts un pidzymdynots?
- A. Ko tad! Beja. Vysusvatoka Jumprava Marija. Un todel vinia saucas bezvajneigi ijemta.
- V. Kaidu lobumu nugaisynova pyrmdzymdynotoji un vysa Oduma cilts caur pyrmdzymtu graku?
- A. Vini nugaisynova Diva želesteibu un šo pasaulia laimeigu dzeivi.
- V. Kai byutu liaudim bejis, jo iz ju. Divs nabyutu apsažalovis pec pyrmdzymtō graka?
- A. Vini byutu visi pazudynoti.
- V. Kaidu želesteibu jim Divs parodeja?
- A. Divs vinim apsuleja Pestitoju.
- V. Kod tū Divs apsuleja?
- A. Tyuleņ pec pyrmdzymta graka nustropeišonas
- V. Cik ilgs laiks porgoja, koleit atgoja iz pasaulia apsuleitais Pestitojs—Jezus Krystus?
- A. Porgoja ap četri tyukstuši godu. (Par piminiu to laika jir adventa četras nedelias).

Utrais Estycas gobols.

„Un Jezu Krysta Vinia vinvineiga Dala myusu Kunga“.

- V. Kas jir apsuleitais Pestitojs?

- A. Apsuleitais Pestitois jir Jezus Krystus, Diva vinpidzymušais Dals myusu Kungs.
- V. Ku nuzeimoi Jezus?
- A. Jezus zeimoi Pestitoju vai Atperceju.
- V. Ku zeimoi Krystus?
- A. Krystus zeimoi Diva Kunga Apsvaideitu.
- V. Kodel mes saucam Jeza Krysta par myusu Kungu?
- A. Todēl, ka mums atperka nu elles mukom un pazušonas caur sovu dorgu muku un asni.

Trešais Estycas gobols.

„Kas jir ijemts nu Svata Gora, pidzimis nu Jumpravas Marijas“.

§ 1 Diva Dala topšona par cylvaku.

- V. Ku nuzeimoi vordi: „Kas ijemts nu Svata Gora“?
- A. Ti vordi nuzeimoi tū, ka caur Svata Gora breineigu spaku Diva Dals topa par cylvaku.
- V. Kas tod jir Jezus Krystus?
- A. Jezus Krystus jir eistyns Divs un eistyns cylvaks.
- V. Vai Kungs Jezus pyrmok beja Divs vai cylvaks?
- A. Kungs Jezus kai Diva Dals agrok beja Divs, bet pečok, naporstodams byut par Divu, palyka par cylvaku.
- V. Vai tagad Kungs Jezus vysod jir un byus par Divu un cylvaku?
- A. Tai jir: vysod, jir un byus par Divu un cylvaku.

- V. Kai saucas Jezu Krysta Mote?
A. Vysuteiroka Jumprava Marija.
V. Kas beja svatais Jezups?
A. Svatais Jezups beja Jumpravas Marijas bryut-gons un Kunga Jezus Audzynotojs.

§ 2. Jezu Krysta dzeive.

- V. Kur Jezu Krystus pidzymba?
A. Jezu Krystus pidzymba Betleema mistā; kaidā stallē.
V. Kas pyrmais atgoja pasaklanetu diviškam barnam?
A. Goni, kuri beja natoli nu to stallia, un pec tam treis gudri vai keneni nu Austruma zemes.
V. Kas nutyka četrudesmit dinu valok pec pidzimšonas Jezu Krysta?
A. Jumprava Marija upereja Kungu Jezu Jeruzalemas bazneicā.
V. Kopec Kungu Jezu nuvedia uz svešu molu?
A. Topec, ka Herods beidamis Jo kenesteibas, gribeja Viniu nukaut.
V. Vai Kungs Jezu atgoja atpakal uz Palestinas molu, ka numyra Herods.
A. Tai jir. Atgoja un socia dzeivot Nazareta mistā.
V. Cik Jis ilgi vel beja Nazaretā?
A. Jis Nazaretā sabeja leidz treisdasmytam godam.
V. Kas nutyka ar Kungu Jezu, kad jau Jam beja treisdesmit godu?
A. Vinš topa nukristeits nu Svata Jonia, Jordana upē, un pec tam Jis devos uz tukšnesi, kur gaveja četrudesmit dinu un 40 nakšu. Jis tur beja nu valna kardynots.

- V. Ku toliok dareja Jezus Krystus?
A. Pec to Vinš isocia pasauli vuicet un sovu evangeliumu sludynot, pulcinodams ap sevi daudz liauzu.
V. Kas tys beja Kunga Jezu Apostoli?
A. Apostoli beja izlaseti nu Kunga Jezu mocekli, kuri vysod beja ar Ju.
V. Cik beja Apostolu?
A. Divpadsmit.

Caturtais Estycas gobols.

„Citis zam Poncija Pilata, kristā pikolts, numyra un aprokts zemē“.

- V. Kū Jezus Krystus citia?
A. Vysā sovā dzeivē Jezus bez gola daudz citia, bet vysuvairok pedejōs dzeives dinōs. Tulaik Jis Getsemanes dōrzā apsalejōs ar ašnia svidrim. Pec to viniu sagyva, vedia uz Annašu un Kaifašu, stateja pret Pilatu un Herodu. Tulaik Viniu nakauneigi izasmeja, špliaudeja, syta, šausteja, ar erškeržim apkruniova. Golā izlyka Jam nest gryutu kristu uz Kalvarijas kolnu, kur Viniu brismeigi pi krista pikola.
V. Kur jir Kalvarijas kolns?
A. Kalvarijas kolns tyvu pi Jeruzalemas, cytaid saucas Golgotas vita.
V. Cik ilgi Jezus korova pi krista pikolts?
A. Jezus korova iz krista treis stundes, cisdams naizsacetas sopes un golā nukoris golvu numyra.
V. Kaidi breinumi nutyka pec Jezu numeršonas?

- A. Pec Jezu numeršonas saule topa aptymsota, Jeruzalemas bazneicai prikskars porpleisa, zeme treiseja, akminskolni porsaškeira, kopi atsa-taiseja un daudz nu myrunim augšan celes.
- V. Kas nutyka pec Kunga Jezu novel ar Ju Pošu?
- A. Viniam pordyura sonu ar dzidu un pec tam ilyka Ju škerstā.
- V. Ku mums dud muka un nove Kunga Jezu par mums panasta?
- A. Jei dud vareibu mums byut izpestetim.
- V. Vai par visim liaudim Kungs Jezus numyra un vai visi liauds var byut izgloboti nu pazušonas?
- A. Par visim liaudim ari par pošlelokajim grecinikim, un tagad visi liauds var byut izpesteti.
- V. Par kù tod liauds atpesteiti ar Kunga Jezu muku it uz pazušonu?
- A. Par tū, ka vini savvaleigi grakūs kreit.
- NB. Divs parvaris's cylvaka naizpestei.

Piktais Estycas gobols.

- „Kope ikš elles, trešā dinā augšan celes nu myrunim“.
- V. Kù zeimoi vordi: „kope ikš elles“?
- A. Ti vordi nuzeimoi tū, ka Kunga Jezu dvesele, pec atsaškeršonas nu misas, nukope elles nomā.
- V. Kas beja elles nomā?
- A. Elles nomā beja vysu Vaco Istodijuma taisneigu numyrušu dveseles.
- V. Vai Kungs Jezus tik ipricynova tos taisneigu liaužu dveseles?

- A. Na tik ipricynova byudams elles noma, bet pečok jos ivedia ar sevi myužeigā laimē.
- V. Ku nuzeimoi vordi: „trešā dinā augšan celes nu myrunim“?
- A. Ji zeimoi tū, ka Jezus Krystus trešā dinā pec noves otkon savinova savu dveseli ar misu un ar lelu gudu un augsteibu celēs nu myrunim.
- V. Kas Kungu Jezu picelia nu myrunim?
- A. Kungs Jezus pats celes nu myrunim caur savu divišku spaku.
- V. Cik ilgi Kungs Jezus palyka vel šai zemē pec sovas nu myrunim augšancelšonos?
- A. Četrudesmit dinu.

Sastais Estycas gobols.

„Izkope debesis, sed pa labai rukai Diva Tava Vysuvareiga“.

- V. Kū nuzeimoi ti vordi: „izkope debesis“?
- A. Ji nuzeimoi tū, ka Kungs Jezus, četrudesmit dinu valok pec sovas augšancelšonos, kai Divs un cylvaks, izkope debesis.
- V. Nu kurines Krystus izkope debesis?
- A. Nu Eleja kolna.
- V. Vai liauds redzeja Kungu Jezu kopamu debesis?
- A. Kotad! Apostoli un kaidi pici simti mocekliu redzeja, kai Kungs Jezus izkope debesis.
- V. Kū nuzeimoi vordi: „sed pa labai rukai Diva Tava Vysuvareiga“?

- A. Ji nuzejimoi tū, ka Krystus na tik kai Divs, bet kai cylvaks, pajema lelu daleibu pi Diva vareibas un gudeibas un tyka par vysom radeibom paaugstynots.

Septeitais Estycas gobols.

„Nu turines viņš atis sudeit dzeivus un numyrušus.

- V. Vai Kungs Jezus kod nabejs vel atis iz šo pasaulia?

- A. Tai jir. Jis otkon atis pi pasaulia gola ar lelu vareibu un augsteibu.

- V. Kodel Viņš otkon šur atis?

- A. Viņš atis tisotu liaužu lobu un liaunu.

- V. Kai sauc to suda, kurs byus pasaulia gola?

- A. Postora suda vai pedejo suda.

- V. Kaidis byus pedejais diviško Tisotoja spridums?

- A. Uz lobim Viņš pasces: „Atejit, muna Tava sveteiti, un imontojit valsteibu, kura jums sataiseta nu pasaulia sastadeišonas“.

Uz liaunim pasces: „Eite nust nu manis, nulodeiti, myužeigā guni, kura sataiseta valnam un jo engelim“.

- V. Kas nutiks pec postora suda spriduma pasludynošonas?

- A. Greciniki paliks igryusti myužam ellē, taisnigi liauds itiks myužam debesis.

Ostoitais Estycas gobols.

„Es tycu ikš Svata Gora“.

- V. Kas tys jir Svatais Gors?

- A. Svatais Gors jir trešo Diva persona, eistyns Divs leidz ar Tavu un Dalu.

- V. Kod Kungs Jezus atsyuteja bazneicai Svatu Goru?
- A. Picdesmit dinu valok sovas nu myrunim augšan celšonas; kai reiz' Vosoras Svatku dinā.
- V. Kaidā byuteiba Svats Gors palyka atsyuteits Apostolim?
- A. Vinš tyka atsyuteits guneigōs melēs.
- V. Kaidas želesteibas Svats Gors dola bazneicai?
- A. Vinš ju vuica, vad svatumā, naradzami valdei un valdes leidz pasaulia golam.
- V. Kaidas želesteibas Svats Gors syuta myusu dveseliom?
- A. Vinš myusu dveseles apgaismoi, pōrsveteiš. istyprinoi un ipricynoi.
- V. Cik ilgi Svats Gors palik myusu dveselē?
- A. Vinš palik myusu dveselē tik ilgi, cikam vinia nava padarejnse noveiga graka.

Deveitais Estycas gobols.

„Svatu Katališku bazneicu, svatū draudzeibu“.

§ 1. Par svatu katališku bazneicu.

- V. Kas istateja bazneicu?
- A. Kungs Jezus Krystus.
- V. Vai Kungs Jezus, istatejis bazneicu, pametia ju bez volda?
- A. Ne! Vinš del bazneicas volda ilyka versinikus-veiskupus un iz vysu versiniku pastateja pati lelu versiniku-bazneicas golvu, kuru pametia sovā vitā.

- V. Kū Kungs Jezus icelia sovā vitā par pati lelu bazneicas versiniku?
- A. Svatu Piteri Apostolu.
- V. Kai pats lelais bazneicas versiniks saucas cytaiž?
- A. Jis saucas: Reimu Tavs, Svatais Tavs, Pavests, Kunga Jezu Vitiniks, bazneicas Golva.
- V. Vai Kunga Jezu Vitiniks Reimu Tavs vysod bazneicai vajdzeigs, koleit Kungs Jezus pats vel atis sudeit dzeivus un numyrušus?
- A. Tai jir. Reimu Tavs vysod bazneicai vajdzeigs.
- V. Nu kurines celes Kunga Jezu Vitiniks pec Svata Pitera noves?
- A. Pec svata Pitera noves beja izjemts cyts veiskups jo vitā par Kunga Jezu Vitiniku.
- V. Kaidis spaks duts Reimu Tavam?
- A. Jam tik vinam dutas dabasu valsteibas atslagas, tys jir, pylns spaks un valia bazneicu rendeit un jos barnim zelesteibas daleit.
- V. Kas tod jir Svata Pitera Apstola pecnoceji?
- A. Svata Pitera pecnoceji jir visi Reimu Tavi—Pavesti.
- V. Bet kas jir cytu Apostolu pecnoceji?
- A. Cytu Apostolu pecnoceji jir visi katoliu bazneicas veiskupi.
- V. Kas jir veiskupim paleigā?
- A. Veiskupim paleigā jir bazneickungi.
- V. Cik bazneicu Kungs Jezus istateja? Vinu vai daudzok?
- A. Kungs Jezus istateja tik vinu vin bazneicu.

V. Jo Kungs Jezus istateja vinu vin bazneicu, nu kurines tod celes cytas bazneicas?

A. Cytas bazneicas celes na caur Diva vali, bet caur liauzu vojumu, liaunumu un Kunga Jezu ticeibas nasaprasonu.

V. Kuru bazneicu Kungs Jezus istateja?

A. Svatu Romas Katoliu bazneicu.

V. Kodel bazneica saucas svata?

A. Todel, ka jos istateitojs Jezus Krystus jir svats, Jo moceiba — svata, Jo Sakramenti bazneicai duti — svati, un todel ka vinia vad liauds pi svatuma.

V. Par ku eisto nu Kunga Jezu istateto bazneica saucas Kataliska?

A. Jei tai saucas par tu, ka jei jir pazeimota del vysa pasaulia liauzu un par tu, ka jai izzeineju jir daudzok na sevkurai kristticeigai draudzei Katoliu bazneicas pretiveigai.

V. Vai daudz jir izzeineju Katoliu bazneicai?

A. Jir vairok na div' simti milijonu liauzu.

V. Kodel bazneica vel saucas Apostoliska?

A. Todel, ka Katolu bazneicas moceiba un versneiba pait nu pošu Apostolu laiku.

V. Kodel Kungs Jezus istateja bazneicu svatu?

A. Todel, ka jei liauds vuiceitu Kunga Jezu ticeibai un jus padareitu myuzam laimeigus.

V. Kod mes varim tikt izpesteiti?

A. Tulaik, ka mes Svatas Katoliu bazneicas klausesim un pa jos moceibai dzeivosim.

V. Kas tod jir: Svata Kataliska bazneica?

A. Svata Kataliska bazneica jir todū liauzu sapulce, kuri izzeist vinu un tu pošu Katoliu

ticeibu, kuri pijam tus pat Svatus Sakramentus un kuri klausedami sovu Goreigu Tavu, palik zam Reimu Tava versneibas.

V. Kó bazneica dolos?

A. Bazneica dolos iz treju daliu: 1) tū liauzu, kuri vers zemes vorgst, vaidavodamis ar izpestešonas inaidnikim (karotoju bazneica); 2) tū liauzu, kuri ciš laiceigu stropi slaucamā gunē (citeju bazneica); un 3) tū, kuri jau ityka debesis myužēigā lainē (liksmotoju bazneica).

§ 2. Par Svatū draudzeibu.

V. Kū mes saucam par svatū draudzeibu?

A. Par svatu draudzeibu mes saucam šo pasaulia Kristticeigu liauzu savineibu ar dveseliom slaucamā gunī asamom un ar svatajim debesis.

V. Kamā sastov myusu draudzeiba ar dabasu svatim?

A. Jei sastov tamā, ka mes prosam ju paleiga un ji par mums aizastojas pi Diva.

V. Kamā sastov myusu savineiba ar slaucamā gunī citejom dveseliom?

A. Tamā, ka mes varim paleidzeit dveseliom taisneigu numyrušu ar lyugšonom, ar kaladu, ar gaveni un ar citim lobim dorbim; bet vysuvairok caur uperešonu par jom svata miša.

Dasmytais Estycas gobols.

„Par graku atlaišonu“.

- V. Kū nuzeimoi vordi: „graku atlaišona“?
- A. Ji nuzeimoi tū, ka Katoliu bazneicā ikkotris var dabut graku un ju stropes atlaišonas.
- V. Vai vysus grakus Katoliu bazneica var pidut?
- A. Tai jir, vysus, jo tik cylvaks izpylda tū, kū Katoliu bazneica lik.
- V. Kaidi sakramenti jir istateti del nucelšonas graku?
- A. Del izdabušonas graku atlaišonas jir istateti divi sakramenti: kristeiba un graku vaidešona.

Vinpadsmytais Estycas gobols.

„Misas augšancelšonas“.

- V. Kas nuteik cylvakam merstut?
- A. Cylvakam merstut škiras dvesele nu misas nust.
- V. Cik ilgi misa paliks numyruša?
- A. Jei paliks numyruša leidz postorai dinai. Tulaik Divs ju, izmudynovis, savinos ar dveseli, kura vairs nu misas nasaškers par vysu myužeibu.

- V. Vai visi liauds celsis nu myrunim?
A. Tai jir. Visi celsis: liauni un lobi.
V. Vai visim liaudim, ka celsis nu myrunim, byus vinodas misas?
A. Ne! Greciniku misas byus ribeigas un bris-meigi najaukas, bet lobu liauzu misas byus jauki skaistas un augsti pagudynotas, debe-seigim gorim pileidzynotas.

Divpadsmytais Estycas gobols.

„Un myuzeigas dzeivošonas“.

- V. Kas nuteik ar dveseli, kad jei škiras nu mi-sas nust?
A. Jei tyulen stojas uz Diva tisu.
V. Kai saucas tei tisa, kura nuteik tyul pec cylvaka novel?
A. Jei saucas „seviško tisa“.
V. Ku Divs tisos pec myusu novel?
A. Divs tisos vysus myusu padumus, vordus, ju-tas, dorbis un nadorbus.
V. Kam vajdzes nest tū stropi, kuru Divs izlik mums seviškajā tisā?
A. Leidz pasaulia golam — myusu *dveselei*. Bet pec postora suda — dveselei un misai vinu vit'.
V. Kur aizit liauzu dveseles pec seviškas tisas?
A. Jos it tur, kur agrok aizpelneja, vai uz elli, vai uz slaucamu guni vai uz debesim.

V. Kaidas dvešeles it uz elli uz myžēigas pazušonas?

A. Uz elli it dvešeles, tūs liaužu, kotri numerst noveigā grakā.

V. Kaidas dvešeles it slaucamā guni?

A. Ķuras numerst ar ikdinišķim grakim.

V. Kaidas dvešeles it dēbēsis?

A. Dēbēsis it tos dvešeles, pi kuru nav ni moza graka, ni mozas laiceigas stropes, šai pasauli napanastas.

V. Kaidas jir četras pedejas litas?

A. Četras pedejas litas jir: nove, Diva suds, dabasi un elle.

NB. Par jom soka svatī Roksti: „vysūs sovūs dorbūs pimin pedejas litas un myžam nasagrakosi“.

V. Kam mes dalikam pi „Estycas“ vel „Amen“?

A. Mes dalikam „Amen“ gribadami styprok golā pas'cet, ka tycam vysam tam, kas Apostolu apliceibā salykts.

II. Utro katekizma dalia.

Par desmit Diva bausleibom. Ivods.

V. Vai gona tik ticet tam, ku mums Divs sludynoi caur sovu svatu bazneicu?

A. Na gona tikvin ticet. Vajag vel ticeibu sovā dzeivē izrodeit pilledams Diva svatu vali.

V. Kur jir Diva valia mums del izpildeišonas izlykta un izrodeita?

A. Jei jir izrodeita „Desmit Diva bausleibōs“.

V. Kurei jir vysuleloko Diva bausleiba?

A. Vysuleloko Diva bausleiba jir ņei: „Tev byus miliot Divu tovu Kungu nu vysas tovas sirds, nu vysas tovas dveseles, nu vysi tova prota un nu vysi tova spaka“. ņei jir vysuleloko un pyrmo bausleiba. Utrei jir ņai pileidzona: „Tev byus miliot tovu tuvaku, kai sevi pošu“.

V. Kas tod jir pisaceits vysulelokajā bausleibā.

A. Tur jir pisacets liaudim, ka Divu miliotu vairok na vysas ņo pasaulia radeibas.

V. Kod cylvaks var pascet, ka jis Divu milioi?

A. Jis tū var pas'cet tik tulaik, ka pildei vysas Diva bausleibas.

V. Kodel mums Diva jomilioi?

A. Mums Diva jomilioi todel:

1) Ka Jis pa prišku mums numiliova radeidams un uz myužeigu ļaimi pazeimodams.

2) Ka Jis vysod mums dora naizskaitami daudz loba.

3) Ka Jis jir Vysulelokais un Vysuaugstokais myusu lobums.

- V. Kodel mums sova tuvaka jomilioi?
A. Todel ka visi mes asam leidz Diva vaigam radeiti, ar Iezu ašni atperkti un uz myužeigu laimi pazeimoti.
V. Kas jir myusu tuvaks?
A. Ikkotris cylvaks saucas myusu tuvaks.
V. Kai mums tuvaka jomilioi?
A. Mums tuvaka jomilioi, kai sevi patis.
V. Kū tys zeimoi?
A. Tys zeimoi, ka mums jovelei tuvakam lobu, kai un sev pošim un leidz vareibas jam jopaleidz ikkotrā nalaimē.
V. Vai cylvakam sevi ari jomilioi?
A. Tai jir. Ikkotram cylvakam sevi jomilioi.
V. Kamā pastov kristticeigū pošmileiba?
A. Kristticeigū pošmileiba pastov vysuvairok ryu pastē par sovas dveseles izlobošonu un izpesteišonu.
V. Vai var kas atsarunot, ka viniam navars Diva bausleibu izpildet?
A. Navar nikas. Todel ka Divs visim dud paleigu.

Pyrmò Diva bausleiba.

„Es asmu tovs Divs un Kungs. Tev nabyus svešu divu turet pretim Mani“.

- V. Ku mums pisoka pyrmò Diva bausleiba!

- A. Pirmo Diva bausleiba mums pisoka izzeit un cinet tik vinu eistu Divu šo pasaulia Radeitoju.
- V. Ku aizlidz pirmo Diva bausleiba?
- A. Pirmo Diva bausleiba aizlidz cinet svešus divus nu liaužu naproteibas izgodus.
- V. Vai var viret, kur soka, rogonom, burinikim, žinatojim, idareitojim, aizrunotojim; un vai var nu ju paleiga meklet?
- A. Navar vinim ticet todel, ka vinim Divs nikoda spaka napisuleja un nadeva. Un todel nu Diva vajag meklet paleiga vai nu gudru liaužu, bet na nu todū Diva saimotoju.
- V. Kopec taidi liauds paušas ar vysodim breinimim?
- A. Ji caur šitu grib viglok tymsus liauds apmonet.
- V. Vai navaratu nu koda izslavynoto šveiksteitoja, burinika, aizrunotoja un to toliok—meklet kaidu zoliu nalaimes laikā?
- A. Varatu zoliu meklet. Par tu, ka zoles nu Diva pait un jos nav vaineigas, ka pi toda cylvaka patyka. Bet vajag pascet: „ka es nikodu aizrunošonu, ni šveiksteišonu, ni žinošonu un tai toliok, napisajemšu“.
- V. Vai graks daudz zoliu salasetu dut lupam?
- A. Nav nikoda graka.
- V. Kai saucas ti liauds, kotri svešim divim tic?
- A. Ji saucas par pogonim.
- V. Kai saucas todi liauds, kotri atkreit nu Kattoliu ticeibas, bet pogonu un žaidu ticeibas napijam?

- A. Vini saucas laikam heretiki laikam skizmatiki?
- V. Kai varim Divam gudu atdūt?
- A. Mes varim Divam gudu atdūt ikšeiģi — ar sirdi un protu, un oreiģi — ar misas nujautom, kai pimaram: masdamis celiūs.
- V. Vai Katoliu bazneica meklei, ka mes svatajim atdutu gudu?
- A. Nuj! jei meklei to, vuicedama mums, ka tys jir pareiza un loba lita.
- V. Kū mums jotur giaumē, jo mes gribim labi un pidareigi svatus icinet?
- A. Mums jotur giaumē, ka nagon pisaukt svatū aizastošonas par mums, bet vel vinmar joloboi sevi, ka pidzeivot sev daudz svatū tykumu.
- V. Kuram svatam jir joatdud vysuleloku cinu?
- A. Vysusvatokai Jumpravai Marijai Diva Motei.
- V. Vai svatūs obrozim (gimem) un relikvijom (vai atlikom) vajag dut cinu?
- A. Vajag, tōpec, ka Divam tys pateik.
- V. Nu ko mes tū redzim?
- A. Mes tū redzim nu breinumu, kurus Divs dora caur jim.
- V. Kodi graki vysubizok nuteik pret pyrmū Diva bausleibu?
- A. Vysubizok nuteik: aplaišona poteru, naloba sevi vešona bazneicā, apmeklešona buriniku, žinotoju, šveikstatoju, idareitoju, bleniom ticeišona, nu Diva vai ticeibas atkrišona, svatzagšona, Diva aizmersšona, vai, tropejas vel kod, Diva nairedzešona.

Utro Diva bausleiba.

„Tev nabyus Diva tova Kunga Vorda napatīši volkot“.

V. Kū pisoka utrei Diva bausleiba?

A. Jei pisoka Diva Vorda pisaukt ar cinu un gudu.

V. Kū aizlidz utrei Diva bausleiba?

A. Jei aizlidz Diva vordu savvaleigi breidynot, tys jir, oplomeigi un nacineigi pisaukt.

V. Kas jir pizvari?

A. Pizvari jir saukšona Diva par liciniku, ka mes doram, vai runajam taisneibu.

V. Vai nataisneigi pizvari lels graks?

A. Nataisneigi pizvari lelâ litâ ciš lels graks.

V. Kas tys jir saimošona?

A. Saimošona jir Divam pretimstošonôs caur nagateigu iz Jo padumu, vai runu, vai dorbu. Pimaram, pasaukšona Diva par nalobu, oklu vai cytu brismeigu litu.

V. Vai saimošona lels graks?

A. Brismeigs graks.

V. Vai runot naicineigi, izsmikleigi ap svatim vai svatom litom jir saimošona?

A. Topat! Tys jir saimošona?

V. Kas tys jir lodeit?

A. Lodeit zeimoi lomot cytu ar dusmi un ar liauna jam velešonu.

V. Kodi graki nuteik pret utru Diva bausleibu vysubizok?

A. Vysubizok nuteik: oplomeiga Diva Vorda volkošona, saimošona, izsmikli nu bazneicas mo-

ceibas, niordeišona pret Diva Apsaveršonu, naizpildeišona apsuleitā Divam apsajamuma, losti un nataisneigi pizvari, jo kas aiz dzerinia vai porperkšonas nataisneigi zverejas.

Trešo Diva bausleiba.

„Pimin, ka byus svadines sveteit“

- V. Kū pisoka trešo Diva bausleiba?
A. Jei pisoka mums sveteit Diva Kunga dinu.
V. Kod dakreit Diva Kunga dina?
A. Vacajā Istodijumā jei dakrita sastdin, bet Jaunajā Istodijumā ju porcelia iz svadini par Kunga Iezu nu myrunim augšancelšonos pimini.
V. Kai svadini jir josvetei?
A. Svadini josvetei atsaraudams nu gryutu dorbu un gudeigi klausēdams Svatu Misi.
V. Vai moceibas ari vajag klausētis?
A. Leidz vareibai vajag.
V. Kū tod aizlidz treša Diva bausleiba?
A. Jei aizlidz mums svadiniom gryutus dorbus daret.
V. Vai lels graks svadiniom Mišu Svatu aplaist?
A. Aplaist svadiniom Svatu Misi natykuma del— jir lels graks, jo mes varejam vigli byut bāzneicā?
V. Vai daudz mišu jir joizklausa bāzneicā?
A. Gona vina miša svata klausšonas; bet ka var vairok, lobok vairok izklaust.
V. Vai jir kaidas svoreigas imesles, kuras atlaiž mums nu svata miša nuklausšonas?

A. Jir daudz taidu imesliu: pimaram, slimeiba, naspaks, vajadzeiba kam satā palikt, toleims celš, lels soltuns, lels leits, leli vej'putni, dzilš snigs un daudz cytu svoreigu imesliu.

V. Vai graks svadin kodu mozu litu saprovet del tos dinas vajadzeibas?

A. Nav nikoda graka.

V. Kaidi graki nuteik pret trešu Diva bausleibu?

A. Oplomeiga miša klausšona vai jo aplaišona un gryuta strodošona svadines dinā.

Caturtō Diva bausleiba.

„Tev byus tovu tavu un moti cinā, gudā turet, ka tev labi klotus ilgi dzeivot versum zemes“.

V. Kū pisoka caturtō Diva bausleiba?

A. Jei pisoka barnim vysur izrodeit sovim dzymdynotojim guddeveibu, mileibu un paklauseibu.

V. Kodel Divs meklei nu barnu taidas pazeimeigas apsaišonas ar sovim dzymdynotojim?

A. Todel, ka dzymdynotoji Diva vitā barnus audzynoi un barnim jir par vysulelokim labdareitojim.

V. Kod barni grakoi pret guddeveibu?

A. Tulaik, ka iz dzymdynotoju nalab runoi, jus apsasmai, baras, lomoj, zamynoi un par niku tur.

V. Kod barni grakoi pret pinoceigu mileibu?

A. Tulaik, ka dzymdynotojus ivad dusmēs, jim aizdud skumi, jū protā nairedz un badōs vai vacuma laikā jus aplaiž, aizmerst.

V. Kod barni grakoi pret paklauseibu?

A. Tulaik', ka naklausa dzymdynotoju pisacei-
sonas, ka pretivejas un malojas.

V. Kū Divs apsuleja taidim barnim, kuri pylda
caturtu Diva bausleibu?

A. Taidim lobim barnim Divs apsuleja ilgoku
dzeivi un labklojeibu.

V. Vai vysu myusu eistū versiniku joklausa?

A. Joklausa vysu.

V. Kai jaunim liaudim jir joapsait ar vacokim?

A. Jim joapsait ar cinu un pazeimeibu.

V. Kai moceklim joapsait ar sovim skolotojim
vai moceitojim?

A. Topat, ar mileibu, paklauseibu un gudde-
veibu.

V. Kò vel lik klauset caturta Diva bausleiba?

A. Caturta Diva bausleiba vel lik ciši cinet,
miliot un klauset seva goreiga tava kai tod:
Reimu Tava, sova veiskupa un bazneickungu.

V. Vai dzymdynotojim jir kaidi pinokumi pret
sovim barnim?

A. Tai jir. Vinim jomoca sovus barnus kaidam
omotam, jožaloi barnu, jovuica diveigai dzeivei
un jomilioi.

V. Vai pidar dzymdynotojim un barnim — tam
par tū Diva lyugt?

A. Tei jir eista kristticeigū pidareiba.

V. Kaidi pinokumi storp brolim, mōsom un ra-
dinikim?

A. Tam tō jomilioi un tys tam jopasaleidz.

V. Kaidi graki nuteik pret caturtu Diva baus-
leibu vysubižok?

A. Vysubižok nuteik:

1) Sovu dzymdynotoju napaklausešona, aprunošona, apsasmišona, nycynošona, skumynošona, dusmošona, aizmersšona, aplaišona, nairdzešona, kaunešona, par niku tureišona, monešona, jīm malošona, ar jīm boršonós, lomošonós un laikam atsarunas kod, pats brismēgais graks,—dzymdynotoju sišona.

2) Goreigu tāvu, versiniku, vacokū vysaida smodeišona.

3) Golā. Barnu aplaišona, smodeišona, nairdzešona, natykums barnu audzynojumā, vysuvairok bezryupaste par apvuicešonu sovu barnu ticeibai un kaidam omotam.

Pikto Diva bausleiba.

„Tev nabyus nukaut“.

V. Kū pisoka pikto Diva bausleiba?

A. Jei pisoka globot savu un liažu dzeiveibu nu nalaimes un glabinet sovu veseleibu.

V. Kū aizlidz piktó bausleiba?

A. Aizlidz daret novi sev un citim.

V. Vai sev atjemt dzeiveibu tikpat graks, kai un cytam?

A. Nui, tys jir, lels graks, topec ka pascets: „teve nabyus nukaut“, tys jir, ni breivi kaut sevi niecyta.

V. Kod jir dalaists cylvakam atjemt dzeiveibu?

A. 1) Iz taisneigu vaidu; 2) ka liaums cylvaks grib mums nataisneigi atjemt dzeiveibu, un cytaiž navarim izbegt nu nalaimes; 3) ka

tisas veirs, turadams nu versneibas spaku, nutisoi liaundaretoju uz novi.

V. Vai tik nukaut cylvaku graks?

A. Ne! Vel graks jir veseleibu maitot sev vai cytam. Del to aizligts jir kautis, dusmotis, naidetis, skaudetis.

V. Kaidis vel jir graks pret piktu Diva bausleibu?

A. Vel jir graks iliaunošonas tuvaka.

V. Kas jir iliaunošona?

A. Ilaunošona jir ivesšona tuvaka grakā. Saucas: goreiga noveišona.

V. Kaidi graki nuteik pret piktu bausleibu vy-subižok?

A. Vysubižok nuteik: lodeišonos, dusmošonós, kaušonós, naidešonós, nunoveišona, iliaunošona, maitošona sovas veseleibas caur poreigu gaveni un bezmereigu plesšonus ap šo pasaulia manteibu.

Sasto Diva bausleiba un deveito.

„Tev nabyus lauleibas porlaust“.

„Tev nabyus ikarot tova tuvaka sivas“.

V. Kù pisoka sasto un deveito Diva bausleibas?

A. Jos pisoka saturet sevi škeisteibā un bezvaineibā vysós byušonós, tys jir, dumojūt, runojūt, skatejutis, gribūt un dorūt.

V. Kù aizlidz sasto un deveito bausleibas?

A. Jos aizlidz vysod bezkauneibu ar runu, padumu, gribešonu, veršonus un dorbu.

V. Kai vajag sorgotis naceisteibas graka?

- A. Naceisteibas graka josasorgoi kai gunes, topec, ka jis jir pats najedzeigais un pats baileigais graks.
- V. Kù daret, jo mes monom, ka kas nabejs na-va labi, bet šaubamis, vai tys graks vai na-graks?
- A. Tulaik josasorgoi taidas litas un bez vaicošo-nas nu sova goreiga tava, vai varams tu da-ret, nikod navajag to daret.
- V. Kaidi graki pret sastu un deveitu bausleibom nuteik vysubizok?
- A. Bezkauneigi dumi, smikli, bezkauneigas dzis-mes, runas, gribešonas, un najedzeigi dorbi.

Septeito un dasmyto Diva bausleibas.

- „Tev nabyus zagt“.
- „Tev nabyus ikarot tova tuvaka, ni noma, ni teiruma, ni kolpa, ni kolpyunes, ni verša, ni vysa kas viniam pidar.“
- V. Ku pisoka septeito un dasmyto bausleibas?
- A. Jos pisoka apgodà tureit svešas litas.
- V. Kù aizlidz septeito un dasmyto bausleibas?
- A. Septeito—aizlidz zagt, monet un vysož **natais-neigi jemt cyta litu.**
- Un dasmyto bausleiba aizlidz liauneigu gri-bešonu un megliavošonu sadabut sveša litu.
- V. Kas tys jir zagt?
- A. Zagt jir pajemt sveša litu, paslapyn, del jos aiturešonas pi sevi.
- V. Vai cytu monet pi pordušonas, perkšonas un meita topat jir graks?

- A. Tys jir taidš pat graks kai zagšona.
- V. Vai graks jir, lincidams cytam naudu, jemt sev lelu procentu?
- A. Tys jir graks, jo mes bez svoreigas imesles tū dorom.
- V. Vai var cylvaks dabut zagšonas graka atlaišonas?
- A. Var. Bet tik tulaik, ka atdus zōgtū litu vai cytaiž padareitū škodi atleidygnos. Jo ito napadares varadams, izsyudzeišona graka nancels.
- V. Ku daret cylvakam, jo viņš gribejs, navar tyul atleidygnot, bet ar teiru sirdi grib izaleidygnot ar Divu un liaudim?
- A. Jam jolosa montu un cik var dreižok joatleidygnoi škodi; ka navar vysas, koč pa daleiniai.
- V. Vai vajag atdut atrostas litas tam, kam pidar?
- A. Vajag, jo varim atrast izgaisynotoju.
- V. Kaidi graki nuteik vysubižok pret septeitu Diva bausleibu?
- A. Vysubižok godos: zōdzeiba, apmonešona pi mara, svora un litas verteibas, aiztureišonasvešas litas kur atrostas, škodeišona cyta teirumam vai cyta litai, ežas poraršona, pliavas porpliaušona, jemšona lela procenta par palinetū naudu.

Ostoito Diva bausleiba.

„Tev nabyus napatiši liceibas dut pretim tova tuvaka“.

- V. Kū pisoka ostoito bausleiba?

A. Jēi pisoka icinet cyta gudu un slavi.

V. Kū aizlidz ostoito bausleiba?

A. Jēi aizlidz: malošonu, apmalošonu, lukuleibu, aprunu un vysodu slaves plesšonu.

V. Kas jir malot?

A. Malot jir teiši runot nataisneibu.

V. Kas jir lukuleiba?

A. Lukuleiba jir apsamošona par todū, par kodū naasam; pimaram, byudami nagudeigi apsamatam par gudeigim, ka sev koda lobuma dabūt.

V. Kas jir aprunošona?

A. Aprunošona jir bezvaidzeiga stostešona tuvaka padareitu vainiu.

V. Kas jir apmalošona?

A. Apmalošona jir izdumošona un izrunošona iz tuvaka taidu vainiu, kaidu viņš nikod nepadareja.

V. Kas jir skološona?

A. Skološona jir stostešona un porstosteišona tys tam vysodu bleniu. (Nu šenis pait pliukša vai pliakša, garmelia, kura meles vodoi).

V. Kas jir slaves plesšona?

A. Slaves plesšona jir vysvysoda runa, kura vōd, tuvaka slavei un gudam.

V. Kai atcelt nuplastu slavi?

A. Jo mes taisneigas vaines izrunovom, vajag lobokas litas ap ju runot; bet jo nataisneigi ku apmalovam, vajag tulaik atcelt savu izrunu tys jir, pret tim liaudim, pret kurim tū izrunovam pascet, ka mes nu sovas golvas izrovam tū litu, ka tys nav taisneiba. Cytaid Divs naatlais mums vaines.

- V. Kas tys jir pelšona uu nycynošona?
- A. Pelšona jir stostešona cylvaka vainiu del naldaišonas jam sasalaulot, vai dabut sev vitas etc.
- NB. Bet var lupu vai litu pelt, gribadams, ka jo nikas naperktu. Tys ari graks.
- V. Kas jir kauneišona?
- A. Kauneišona jir nacineiga apsaišona ar tuvaku pret liaužu acim?
- V. Kas jir smodeišona?
- A. Smodeišona jir meišona cylvaka zam koju, ni par ku jo naturešona.
- V. Kaidi graki nuteik vysubižok pret ostoitu Diva bausleibu?
- A. Vysubižok godos: malošona, aprunošona, napi-dareiga tuvaka kaunešona, apmalošona, luku-leiba, skološona, nycynošona un pelšona, smodeišona un vysoda slaves plėššona.

Par picom bazneicas bausleibom.

- V. Vai Krystus bazneicā visi leidzoņi?
- A. Ne! Citim lykts mocet, sludynot, platynot ticeibu un liauds ticeigus rendet, bet citim lykts tu goreigu Versiniku klauset.
- V. Vai visi liauds katoli pidar pi bazneicas?
- A. Visi pidar un visi reizē sastota bezneicu.
- V. Kopec bazneicas versiniki saucas par bezneicu?
- A. Topec, ka Kungs Jezus tai pasaceja: „Kas bazneicas (tys jir, jos versiniku) naklausa, tys lai jir kai pogons un muitiniks“.

V. Ka itó,—graks bazneicas naklauset?

A. Graks.

V. Kaidas bausleibas mums bazneica lik pildet?

A. Picas bausleibas.

Pyrho bazneicas bausleiba.

„Tev byus svat'dinas sveteit“.

V. Kas tys jir svat'dina?

A. Svat'dina jir dina pazeimota icineisonai kaida svata vai ticeibas paslapuma.

V. Kù zeimoi svat'dinu sveteit?

A. Svat'dinu sveteit zeimoi tūpat ku i svadini sveteit.

Utro bazneicas bausleiba.

„Tev byus ik svadines un svat'dinas svatu mišu gudeigi klauseit“.

V. Kù pisoka utrei bazneicas bausleiba?

A. Jei pisoka svadiniom un svat'dinom gudeigi jemt daleibu pi svata miša klausšonas.

V. Kaidi graki godos pret pyrmu un utru bazneicas bausleibom?

A. Taidi, kaidi jau izrodeti beidzut trešas Diva bausleibas skaidrošonu.

Trešo bazneicas bausleiba.

„Tev byus gavamas dinas gavet“.

V. Kù pisoka mums trešo bazneicas bausleiba?

A. Jei pisoka aplyktas nu bazneicas gavenia un apsatureišonas dinas globot.

- V. Kas jir gavens?
- A. Gavens jir laiks, kuramā navar est ni gales, ni pina, ni ulu, ni cik grib dinā reizu.
- V. Kas jir apsatureišonas dina?
- A. Tods laiks, kod var est cik grib un var est pinu ar ulās sorgodamis tik nu gales.
- V. Kod dakreit gavenia laiks?
- A. Adventa laikā trešdin un piktdin (bet na sastdin; sastdin tik apsatureišonas dina); vysa lelo Gavenia laikā, tys jir, kaidas pusseptetas nedelias pret Leldines svatdinu; četras reizes godā: godsdalis un vel lelōkajōs vilejōs.
- V. Kod dakreit apsatureišonas dinas?
- A. Vysōs gavamōs dinōs, kod nava gavenia, kai tod: piktdiniom par vysu godu, sastdiniom, krist'dinom un tai toliok.
- V. Vai, ka kas gribatu gaveni porlauzt bez graka, vajdzatu meklet nu sova proboša vai nu goreigo tava atraisešonas?
- A. Tai jir. Vaidzatu. Cytaid byutu graks.
- V. Kam var gaveni lauzt bez bazneicas atraisešonas un bez graka.
- A. Tam, kam jir svoreiga imeslia nagavet: jo kas slyms, nadavasals, navar daturetstrodot, kas natur cyta ko est, vai tur cytu kodu svoreigu imesli.

Caturto bazneicas bausleiba.

„Tev byus jo na vairok, koč vinu reizi godā izsyudzet grakus un ap Leldines laiku it pi Diva golda pijemt Vysusvatoku sakramentu.“

- V. Kū pisoka caturtō bazneicas bausleiba?
- A. Jei pisoka ikkotram katoliam koč vinu reizi godā dait pi Sakramentu graku vaidešonas un Diva Misas un Ašnia.
- V. Kod barnim josoc staigot da graku vaidešonas sakramentam?
- A. Tulaik, ka vini saprut, kas jir graks, kas nagraks un saprut ka Diva vajag porpraseit. Tys nuteik nu kaidu 7, 9, 10 godu.
- V. Kod barnim josoc staigot da Vysusvatokam sakramentam?
- A. Tulaik, ka barni saprut, ka kaloda nav maize, kur'adam, bet jei miša svata laikā ar Diva spaku palik par Kunga Jezu Misu. Tys nuteik vysuvairok nu 9, 10 godu, laikam agrok.

Pikto bazneicas bausleiba.

- „Tev byus aizligtā laikā kozu nadareit“.
- V. Kaidā laikā kozas jir aizligtas?
- A. Jos aizligtas Adventa un gaveniā laikā.
- V. Vai breivi danču sapulces taiset tamā pat laikā bez kozu?
- A. To navar dāret.

Pilykums pi utras katekizma dalias.

1 Par graku.

- V. Kas tys jir graks?
- A. Graks jir savvaleiga porkopšona vai Diva vai bazneicas bausleibas.

V. Caur kù mes varim porkopt kaidù Diva vai bazneicas bausleibu.

A. Caur dumim, ikareibom, vordim, dorbim, un vajdzeigu dorbu aplaišonu.

V. Vai visi graki leidzoni?

A. Ne! Citi jir rupi vai noveigi, citi ikdiniškeigi vai mozi.

V. Kod graks izadora lels vai noveigs?

A. Noveigs graks izadora tulaik, ka mes grakojam lelā litā, ar vysu vali un ar vysu saprašonu. Cytaiž graks byus mozs, jo tryukst kuros nu tu treju litu.

V. Kaida naleidzeiba storp rupu un mozu graku?

A. Par rupu graku cylvaks it ellē, bet par mozu it slaucamā gunē, jo šajā pasauli laiceigas stropes nanumozgova.

V. Vai ikkotris slykts padums, kurs iskrin protā, vai gribešona jir par graku?

A. Ne! tia vel tik kardynošona.

V. Kod taida kardynošona palik par graku?

A. Tulaik, ka mes jai pasadudam, ju piturim ar skaidrmaneigu protu un ar ju teiši kavejamis.

V. Kas nuteik, jo mes vysod turamis pretim sovom kardynošonom?

A. Tulaik tys mums izit iz dveseles nupalna un lobuma.

V. Kas mums porsorgoi nu graka?

A. Mums vinož porsorgoi myusu sirdsapzinia.

V. Kas tys jir sirdsapzinia?

A. Sirdsapzinia jir myusu ikšeigs bolss, kurs roda, kas jir lobs, kas slykts un vinož dzan pec loba.

- V. Vai gona sorgotis nu graka?
- A. Na gona to. Vajag vel ryupetis par sevi patis izlobošonu un par imontošonu sev cik var daudzok kristticeigim vajdzeigu tykumu, ka augtumem svatumā.

2. Par želesteibu.

- V. Kas jir želesteiba?
- A. Želesteiba vysporeigi—jir Diva paleigs del myusu izpesteišonas duts.
- V. Vai mes ar savu vin spaku navarim byut izpesteiti?
- A. Nel navarim. Mums vel vajag želesteibas.
- V. Cikonaida jir želesteiba?
- A. Divejoda: paleidzatoja vai spacynotoja un svatdareiga vai taisnqtoja.
- V. Kas tys jir spacynotoja želesteiba?
- A. Spacynotoja želesteiba jir apskaidriņšona myusu prota un paskubynošona myusu vales, lai mes bagam nu liauna un lai lobu doram.
- V. Vai visim liaudim Divs dud savu želesteibu?
- A. Tai jir. Visim, nivina naizjamūt.
- V. Kū mums jodora, ka želesteiba nuitu iz lobu?
- A. Mums želesteibas josaker un ar ju uzticeigi leidzi jostrodoi.
- V. Par kū liaudim duta Diva želesteiba nait iz ju izpesteišonas?
- A. Par tū ka ji ju mat molā un ar ju leidz' nastrodoi.
- V. Kas jir svatdareiga želesteiba?

- A. Svatareiga vai taisnotoja želesteiba jir taidis
Diva dovons, caur kuru topam taisneigi un
svati Diva barni, kurim valia tikt debesīs.
- V. Caur kù mes pazaudam svatareigu želesteibu?
- A. Mes ju pazaudam caur noveiga graka pada-
rešoni.
- V. Kù mes vel gaisynojam dareidami rupu graku.
- A. Mes vel gaisynojam vysus lobu dorbu nupal-
nus, kuri mums beja želesteibas laikā sakroti.
- V. Vai dabujam atpakal lobu dorbu nupalnu.
ka pijamdami vaidešonas sakramentu same-
klejam otkon želesteibas?
- A. Dabujam. Visi nupalni mums grīžas atpakal.
- V. Vai byudami rupā grakā varim ku loba
daret?
- A. Varim. Bet tys nait mums iz myužeigas mok-
sas, kolš vin grakā asam.
- V. Par kù mums Divs dud dabasu valsteibu?
- A. Par lobim dorbim želesteibas byutnē pada-
reitim.
- V. Iz ko Divs veras pi lobu dorbu?
- A. Divs veras iz nudūma, tys jir, iz koda gola
mes labi doram.
- V. Kaidam vajag byut nudūmam?
- A. Nudumam vajag byut teiram.
- V. Kod nudums teirs?
- A. Myusu nudums teirs tulaik, ka mes labi do-
ram del Diva slavēs un itikšonas.
- V. Kai var izmudynot sevē lobu nudumu?
- A. Var ik reitā vai i bižok uperet Divam vysas
sovas godošonas, gribešonas, sirdsnupyutas,
dorbus, lobus kaveklus, pricu, badas, gryutei-

bas un vysu kù, kas nutiks, Divam par gu-
du un mums iz pestešonu.

V. Vai varim izpildet visas bausleibas bez Diva
zelesteibas?

A. Navarim.

V. Caur ku varim dabut zelesteibas?

A. Caur Svatim Sakramentim.

V. Vai dabujam atpazinat zelesteibas dardubajam?

A. J.

V. Vai dabujam atpazinat zelesteibas dardubajam?

A. J.

III. Treso katekizma dalia.

V. Vai dabujam atpazinat zelesteibas dardubajam?

A. J.

V. Par Svatim Sakramentim.

V. Kas tys jir sakraments?

A. Sakraments jir radzama nu Kunga Jezu ista-
teita zeime, caur kuru dabujam naradzamas
Diva zelesteibas.

V. Kó vajag del sakramenta?

A. Del sakramenta vajag treju litu:

- 1) Ka byutu radzama zeime,
- 2) ka byutu nu Kunga Jezu istateita,
- 3) ka dutu zelesteibu.

V. Cik jir sakramentu?

A. Septeini.

V. Kai skaitos?

A. Šitai: 1) Kristeiba, 2) istyprinošona, 3) Diva
Misa un Anis, 4) graku vaidešona, 5) po-
stora sveteiba vai ar eleju apsvaidešona, 6)
bazneickungu isvetešona, 7) lauleiba.

V. Kai sakramenti dolós?

- A. Sakramenti dolôs iz daudzķort pijamamim un vinreiz' pijamamim, iz nūmyrušū un dzeivū sakramentim.
- V. Kuri sakramenti vinreiz' pijamami?
- A. Kristeiba, istyprinošona, bazneickūngu isvetešona, Cytus četrus sakramentus var pijemt daudz reižu sovā dzeivē.
- V. Kuri sakramenti saucas nūmyrušu sakramenti?
- A. Kristeiba un graku vaidešona.
- V. Kopec vini tai saucas?
- A. Vini tai saucas topec, ka jūs pijamam byudami rupā grakā un goreigi nūmyruši.
- V. Kai citi pici sakramenti vel saucas?
- A. Citi pici saucas par dzeivū sakramentim.
- V. Kopec vini tai saucas?
- A. Topec, ka jus varim pijemt tik goreigi dzeivi, tys jir, naturadami pi sevis noveiga graka.

Par kristeibu.

- V. Kurs jir pyrmais un vysuvajdzeigais sakraments?
- A. Pyrmais un vysuvajdzeigais sakraments jir kristeiba.
- V. Kai vajag nakriškonu kristet?
- A. Vajag jam lit yudini iz golvas saceidams reizē: „Es tevi (dut vordu) kristu ikš vorda Diva Tava un Dala un Gora Svata“.
- V. Cik reižu vajag lit yudini iz golvas?
- A. Vajag lit treis olpas, tū pec tôs, saceidams tikku teiktus vordus.
- V. Kam vajag kristeit?

- A. Kristeit vajag goreigim tavim; bet jo navaratu ispet da jim datikt, tulaik ikkotris cylvaks var nukristeit.
- V. Kaidu želesteibu dud kristeiba?
- A. Jei nu cel pyrdzymtū graku un stropi par ju; un dora mums par svatas bazneicas luceklim vai kristticeigim.
- V. Kas var byut par kristtavu un kristamoti.
- A. Katoli vin un lōbi liauds.
- V. Kaidas jim celias pidareibas?
- A. Ji taisos par dzyndynotoju vitinikim. Un topec vinim joryupejas par lobu un padiveigu kristdalu un kristameitu izaudzeišonu.

Par istyprinošonu.

- V. Kas jir istyprinošona?
- A. Istyprinošona jir sakraments, kuramā kristticeigs caur Svata Gora pijemšonu daboi spaka del svatas un drusas nudzeivošonas sovā ticeibā leidz novei.
- V. Kas tū sakramentu var dut?
- A. Veiskupi.
- V. Vai var pijemt tu sakramentu byudams rupā grakā?
- A. Navar.
- V. Vai vajag kristtava un kristamotes pi pijemšonas šito sakramenta?
- A. Vajag. Bet del puišu tik kristtava un del meitu tik kristamotes.
- V. Kas var byut par kristtavu un kristamoti?
- A. Ti, kuri jir lobi liauds un poši jau styprinoti.

Par Diva Misu un Asni.

§ 1. Par Vysusvatoku Sakramentu.

V. Kas tys jir Vysusvatokais Sakraments?

A. Vysusvatokais Sakraments jir eistyna Misa un Asnis myusu Kunga Jezu Krysta zam zeimiu maizes un veina paslapta.

V. Par kù, tys Sakraments saucas Vysusvatokais?

A. Par tù, ka jamà na tai, kai cytùs sakramentus jir tik želesteiba, bet pats želesteibas deveys Kungs Jezus.

V. Kod Kungs Jezus istateja Vysusvatoku Sakramentu?

A. Pedejòs vakareniòs pret sovu muku.

V. Kai Kungs Jezus ju istateja?

A. Šitai: Kungs Jezus pajema maizi rukòs, porsveteja, porlauzia un deva Apostolim, sacedams: „Jemit un edit, tei jir muna Misa“. Tulaik pajema bikeri ar veinu, porsveteja un padeva Apostolim sacedams: „Dzerit nu jo visi... tys jir muns Asnis., kurs byus izlits del graku atlaišonas. Dorot tu iz munu pimini“.

V. Kas nutyka tamà laikà, kuramà Kungs Jezus pasaceja augšpiminetus vordus?

A. Tamà laikà maize un veins tyulen porsameja un maize palyka par Kunga Jezu Misu, veins par Asni.

- V. Vai Kungs Jezus deva kam itū spaku por-
meit maizi un veinu par savu Misu un Asni?
- A. Kungs Jezus deva tū spaku Apostolim un ju
pecnocejim sacerams: „dorot tū iz munu
pimini“.
- V. Iz kó porgoja itys spaks pec Apostolu?
- A. Iz ju pecnocejū—veiskupu un bazneickungu.
- V. Kod veiskupi un bazneickungī volkoi tū spaku?
- A. Ji volkoi tū spaku svata miša laikā tulaik,
ka izsoka Kunga Jezū pazeimotus vordus:
„Tei jir muna Misa... tys jir muns Asnis etc“.
- V. Kas tulaik nuteik iz oltora?
- A. Tulaik maize del svata miša pazeimota vai
hostija un veins bikerī caur Diva spaku por-
samei un maize palik par Kunga Jezu eistynu
Misu, veins par Asni.
- V. Vai pec porsameišonas maizes un veina por
Misu un Asni Kunga Jezu napalik nikaidas
zeimes bejušos maizes un bejušo veina?
- A. Palik. Tys jir poša maize un pats veins
porsamejas: jau vaira tur na maize un na
veins, bet eistyna Misa un eistyns Asnis Kunga
Jezu Krysta. Bet palik zeimes, kuras mums
roda, ka tia āgrok beja maize un veins pret
svatu porsameišonu.
- V. Kai saucas palykušas zeimes maizes un veina?
- A. Boltums, opolums, gordums.
- V. Ko meklei nu myusu Kunga Jezu klotbyutne
Vysusvatokā Sakramentā?
- A. Jei meklei nu myusu, ka mes vysur atdutu
vajadzeigu Jam cinu, kur tik vin radzam Ju
zam ito Sakramenta paslaptu.

- V. Kai lobok jir atdūt vajadzeigu cinu Vysusvatokam Sakramentam?
- A. Masdamis celiūs un saceidams: „Lai top cineits un gudynots tys Vysusvatokais Sakraments, cistyna Miša un Asnis myusu Kunga Jezu Krysta“.

§ 2. Par Svata Miša uperi.

- V. Kod Kungs Jezus istateja Svatu Misi?
- A. I'edejōs vakareniōs; tulaik, ka Kungs Jezus istadeidams Vysusvatoku Sakramentu pasaceja uz Moceklim: „Dorot tū par munu pimini“.
- V. Kas tys jir Svats Miss?
- A. Svats Miss jir krista uperas piminia un bezasneiga Jaunó Istodijuma upera, kuramâ zam zeimu maizes un veina pats Kungs Jezus uperejas caur bazneickungu dorumu.
- V. Kodēl Svats Miss vajadzeigs?
- A. Todēl ka bez svata miša nabyutu Vysusvatoka Sakramenta.
- V. Iz kaida goļa uperejas svats miss?
- A. Uperejas! Divam iz vysuaugstoka guda, del pateikšonas Divam par labdareibom, del izlyugšonas grāku atlaišonas un del izprasešonas sev vajadzeigu dovonu.
- V. Vai Svatu Misi var uperet par numyrušim?
- A. Var na tik vin par dzeivim, bet un por ticeigim numyrušim.
- V. Kaidas jir svoreigokas svata miša dalias?
- A. Treis: uperešona (pyrmu reiz zvanei), porsameišona (trešu reiz zvanei), Diva milasts (piktu reizi zvanei).

§ 3. Diva milasts.

- V. Kas tys jir Diva milasts?
- A. Diva milasts jir pijemšona Vysusvatoka Sakramenta.
- V. Vai tik bazneickungam vin var pijemt Vysusvatoku Sakramentu svatu misi turejut?
- A. Ne! Bet Kungs Jezus pametia sevi por Goreigu Bareibū visim liaudim un grib, ka visi liauds ju pijemtu.
- V. Kaidi liauds var pijemt Vysusvatoku Sakramentu?
- A. Ti, kuri teiri nu rupa graka un dabova atliaušonas nu sova Goreiga tava.
- V. Vai lels graks pijemt Kungu Jezu byudams lelā grakā?
- A. Byutu svatzagšona.
- V. Ku daret del lobas un svatas Vysusvatoka Sakramenta pijemšonas?
- A. Vajag it pi Vaideišonas Sakramenta un sevi nu vysu graku numozgot.
- V. Kai jopijam Vysusvatoku Sakramentu?
- A. Nu pusnakšu navar ni est, ni dzert ni vysumozokas litenias, un tajā dinā leidz vareibai teirot apsavilkt.
- V. Ku daret, ka bazneickungs dagojis klot grib mums idut Vysusvatoku Sakramentu?
- A. Vajag drusku paplest muti, meli iz zubu izlykdams tai, ka bazneickungam vigli varatu ilikt mutē Vysusvatoku Sakramentu.
- V. Pec to kū daret?

A. Pec to samigt muti un piscalicis saceit; „lai top cineits un gudynots tys Vysusvatokais Sakraments, eistyna Misa un Asnis myusu Kunga Jezu Krysta“. Un tyulet vajag nureit Vysusvatoku Sakramentu.

V. Vai var tyul it nu bazneicas?

A. Ne! vel vajag pateikt Kungam Jezu, ka Jis apraudzeja myusu sirdi un Jo pilyugt ilgok. Navajag špliaudetis kaidu stundi pec pijemšonas.

Par graku vaidešonu (spovedi).

V. Kas tys jir graku vaidešona?

A. Graku vaidešona jir Sakraments, kuramā bazneickungs dud atlaišonu graku tam cylvakam, kurs ar sabarztu sirdi syudz grakus un stipri apsajem nu ju pasaproveit.

V. Kod Krystus istateja graku vaidešonós sakramentu?

A. Tulaik, ka pec sovas augšancelšonos pyutia uz Apostolu un saceja: „Jemit Svatu Goru, kurim grakus atlaisit, tim byus atlaisti; kurim aizturesit, tim byus aiztureti“.

V. Bet ku daret tam cylvakam, kurs turadams rupu graku grib graku vaidešonu pijemt, bet nikai to navar izdareit?

A. Tam vajag lyugt Diva lai dutu sajemt protā pilneigu žalumu par graku. Un vel vajag apsajemt cik vares dreizok it pi graku vaidešonas.

V. Cik jir daliu graku vaidešonas sakramentam?

A. Picas: 1) sirds-apzinias izmeklešona, 2) graku nužalošona, 3) apsajemšona vairs nagrakovot, 4) graku izsyudzešona, 5) gondarešona par grakim.

§ 1. Par sirdsapzinias izmeklešonu.

V. Kas tys jir sirdsapzinias izmeklešona?

A. Tys jir, sagodošona un salaseišona vysu sovu graku padareitu vai nu padejōs graku vaidešonas vai nu isoku dzeives.

V. Kai vajag sovu sirdsapzini izmeklet?

A. Vajag paprišku paprasēt Diva paleiga un tulaik porbrateit vysus sovus dorbus, ikareibas, vordus un dumus makladams, vai naasam svaineigi pret kuru Diva un bazneicas bausleibu, vai pret sova omota pidareibom.

V. Kai paviglynot sirdsapzinias izmeklešonu?

A. Ik vokorā joizdud sev rekinu nu vysas dinas porlaišonas.

V. Ko vajag sorgotis pi sirdsapzinias sameklešonas?

A. Jēsasorgoi porcigas smolkumeibas leidz kai un paverseibas.

§ 2. Par žalumu par grakim.

V. Kas tys jir žalums par grakim?

A. Jir sirdssope reizē ar graku nairēdzešonu.

V. Kod žalums jir lobs?

A. Tulaik, ka ir ikšeigs, vysporeigs, vysuaugstoks un versdabeigs.

- V. Kod žalums par grakim jir ikšeigs?
- A. Tulaik, ka mes saturam žalumū sovā sirdi un protā, na vordūs vin.
- V. Kod žalums par grakim jir vysporeigs?
- A. Tulaik, ka par visim grakim žalojam, naizjamūt ni vina rupa graka.
- V. Kod žalums jir vysuaugstoks?
- A. Tulaik, ka mes gotovi kas zyn'ku panest vai pamest, betia tik Diva vairs naapkaitynot ar rupu graku.
- V. Kod žalums jir versdabeigs?
- A. Tulaik, ka žalojam par grakim na del kaidas laiceigas imesles, kai pimaram, todel ka saslymovam vai kauna dabovam,—bet del myužeigas imeslias, kai tod, del to ka Divu Vysuloboku apkaitynovam, vai ka izgaisynovam dabasus un aizpelnejam elli, vai ka taidu brismeigu graku padarejam.
- V. Cikonaidis jir žalums par grakim?
- A. Divionaidis: pilneigs un napilneigs.
- V. Kod jir pilneigs žalums?
- A. Tulaik, ka žalojam par grakim tik todel ka Divu Vysusvatoku, Vysuloboku, Pošu lobuma un laimes Olutu apkaitynovam.
- V. Kod šitoda žaluma napamatami vajag?
- A. Tulaik, ka asam rupā graka ikrituši un navarim tyulen pijemt graku vaidešonas sakramenta.
- V. Kod jir napilneigs žalums?
- A. Tulaik, ka žalojam todel, ka dabasus izgaisynovam, vai ka elli aizpelnejam, vai ka taidu brismeigu litu bezkauneigi padarejam.

V. Vai pi graku vaidešonas gona napilneiga žaluma?

A. Gona.

§ 3. Par apsajemšonu vairs nagrakat.

V. Kas tys jir apsajemšona vairs nagrakat?

A. Apsajemšona vairs nagrakat jir stypra valia un sajemšona prota izlobot sovu dzeivi un vairs nagrakat.

V. Vai nu vysu graku vajag pasaproveit?

A. Nu vysu rupu graku naizjamūt ni vina.

V. Vai nu ikdineju graku topat vajag pasaproveit?

A. Jo na nu vysu to koč nu vina kuro jopasaprovej.

V. Ko vajag sorgotis pi apsajemšonas vairs nagrakat?

A. Vajag ciš sorgotis, ka napamest aizmiliotu un isenetu rupu graku pec graku vaidešonas piemšonas.

V. Kod myusu apsajemšona byus stypra?

A. Tulaik, ka mes apsajemdami grakus pamest, bagam leidzi nu vysu tū imesliu kuras mums vad grakā.

V. Kaidas jir graku imeslias?

A. Ikkotram sova, Dzarojam—dzerins, krugs un dzaroju draudzeiba. Nakaunei—liauneigas saskatšonas. Natikliam—natykums. Zagliam—ludaleišona un lidinešona ap svešom litom un tai toliok.

V. Kū tad jodora ar tom vysom imesliom?

A. Jos jopamat un nu ju josasorgoi, jo gribim
naatkrist senejūs grakūs.

§ 4. Par graku syudžešonu.

V. Kas tys jir graku syudžešona?

A. Graku syudžešona jir padareitū graku teira
un pazeimeiga izstosteišona pret bazneickungu
del dabušonas graku atlaišonas.

V. Kai vajag grakus syudzet?

A. Pilneigi, pazeimeigi, taisneigi un skaidri.

V. Kod byus pilneiga graku syudžešona?

A. Tulaik, ka ni vīa rupa graka napamatam
napasceta vai paslapta, bet vysus stostam.

A. Ku lai dors, jo navarim graku skaita sagodot
un pimineit?

V. Tulaik, vajag pas'ceit daudzik-moz, cik reižu
padarejam kodu graku dīnā, nedeliā, mēnesī,
godā.

A. Kai vajag syudzet mozus grakus?

V. Ikdinišku graku nav' napamatami vajadzeigs
syudzet. Bet labi jir syudzet vysuvairok tūs,
kurus mes ar aizmiliošonu dorom.

V. Kas vel vajdzeigs del pilneigas graku syu
dzešonas?

A. Vel vajdzeigs sacet apstaklius, kuri graku
pormeī vai daudzynoi.

V. Kū zeimoi „apstakli, kuri graku pormeī“?

A. Tū zeimoi, ka tos poš ailes graks var byut
por lelu un por mozu. Liksim, ka kas nusyta
cytam vystu, un utraiz' nusyta cylvaku
pati. Pyrmajā reizē mozs graks, utrajā—no-
veigs.

V. Kū zeimoi „apstakli, kuri daudzynoi graku“?

A. Tū zeimoi, ka jir todas byušonas, kuramōs vins graks taisos par divejim vai vairok. Liksim, ka muzogom pasaulia litu un bazneicas litu. Pyrmu reiz' — byus vins graks, utru reiz' div graki (utris — svatzagšona).

V. Vai pi grāku syudzešonas vajag stostet blenes apstaklius?

A. Oj ne! Ciš josasorgoi, ka bleniu nastosteit leidz kai un navajdzeigu posoku. Tod navajag stosteit, kur bejom, ku darejom, kas tur ku runova, kas badovos, kas lomovos un cytu navajdzeigu litu.

V. Kó jostosta tūs grakus, kurim beja lela vesture?

A. Vajag taišni pascet: „tū vai tū padareju“.

V. Vai vajag sacet: ar gonim borus, ar vadaklu lomovus, broliam pretivejus, ar mōsu lomovus un tai toliok?

A. Ne! vajag saskaitet cik reižu tys beja un pascet: es tik un tik reižu borus vai lomovus.

V. Kó vel josasorgoi pi pilneigas graku syudzešonas?

A. Josasorgoi, ka napascet cyta vorda vai palaimes un nastosteit poreiga smolkuma.

V. Kod mes grakus syudzam pazeimeigi?

A. Tulaik, ka meš pa tisai sevi turim par vaineigim pret Divu.

V. Kod mes syudzam grakus taisneigi?

A. Tulaik, ka skaitom sevi por vaineigim iz cyta sovu vainiu nakraudami un ka bazneickunga namonejam slapdami kođu lelu graku, bet vysu taisneibu jam stostam.

V. Vai lels graks aiz kauna vai bailes paslept
rupu graku?

A. Tulaik jir lels graks—svatzagšona.

V. Kas mums atraun nū graku slepšonas?

A. Tys, ka paslāpts graks nabyus atlaists un
reizē ar ju citi izsyudzeti graki palik aizu-
reti. Vel tys, ka paslāptais graks vysod mums
mucei un nikod mira nadud. Toliok, mes va-
rim peški numert ar tu graku un myužeigi
nalaiimeigi palikt. Golā, lobok bazneickungam
pascet, kurs nikam myužam nastostes, na su-
deibas dinā pret vysu pasauli palikt kaunā.

V. Vai byus atlaisti ti graki, kurus mes syudzam
cytā reizē pec svatzagšonas, bet svatzagšonas
naizminim?

A. Ne! nabyus atlaisti.

V. Kod un kai vārim tikt valē nu itik brismeiga
maukla?

A. Tulaik, ka mes izstostam kod un kū mes
nuslēpjam un kaidu graku padarejam nu
pyrmos svatzagšonas.

V. Ku dareit, ka palik graks nupasčets caur
aizmersšonu?

A. Tulaik vajag pascet tū graku cytā graku
syudzešonā, vai tyulen dait pascet bazneickun-
gam, ka palyka aizmersts graks.

V. Kod graku syudzešona byus skaidra?

A. Tulaik, ka stostam grakus tik škidri un tik
spalgni, ka bazneickungi vysu ku var dzerdet
un saprast.

NB. Jo kas teiši kuru graku stosta to, ka
bazneickungs naizderstu,—byutu svatzagšona.

§ 5. Par gondareišonu par grakim.

V. Kas tys jir gondareišona?

A. Gondareišona par grakim jir izpildešona nu bazneickunga aizdutos stropes.

V. Kodel vajdzeiga mums gondarešona?

A. Del nucelšonas laiceigos stropes par atlaistim grakim un vel del dzeives izlobošonas.

V. Kai vajag gondareišonu pildet?

A. Tai, kai tik bazneickungs ju aizlyka.

Postora sveteiba vai ar eleju apsvaidešona.

V. Kas tys jir postora sveteiba?

A. Postora sveteiba jir sakraments, caur kuru sliminiks var dabut paviglynošonas slimeibā un želesteibas goreigā vojumā.

V. Kam un kod var pijemt postoru sveteibu?

A. Sevkuram Katoliam lelokā slimeibā.

V. Cik reizu var pijemt postoru sveteibu?

A. Tymā poš slimeibā tik reizi. Bet ka izaveselejis kas vel savaid—vel var pijemt.

V. Vai var atlikt postoru sveteibu leidz pedejai noves breidei?

A. Oi ne! Navajag gaidet pedejos sirds puksteišonas, bet tyulen pec stypras aizvaidešonas vajag praset bazneickunga ar postoru sveteibu.

V. Vai pidar paleidzet dabut bazneickunga be-deigim liaudim?

A. Pidar. Tod na vinu reizi vajag zyrgu dut vai cytaidi paleidzet.

Bazneickungu isvetešona.

V. Kas tys jir bazneickungu isvetešona?

A. Bazneickungu isvetešona jir Sakraments, kurs dud želesteibu gudeigi pildet bazneickungu pidareibas, kai tod: mišu svatu turet, sakramentus dalet, etc.

V. Vai pasaulia liauds var izpildeit bazneickungu pidareibas?

A. Oj, ne! Pasaulia liauds natur vales tó daret.

V. Kopec citi liauds natur taida spaka?

A. Topec, ka jim nadeva jo Kungs Jezus.

V. Nu ko varim sadzeit ka bazneickungim vin duts tys spaks?

A. Nu to, ka Kungs Jezus pasceja tik iz Apostolu un raize iz ju pecnoceju—veiskupu un bazneickungu, „kai syuteja mani Tavš, tai un es jyus syutu“: „Idami tod vuicot vysas cilts, kristeidami jos ikš vorda Tava un Dala un Gora Svata, moceidami jos vysam, ku tikvin jums pisaceju“. Tod skaidri radzams, ka na visim goreigs spaks duts.

V. Kaida jir Katoliu bazneicā ijerarkija?

A. Vysuleloks jir Svatais Tavš, Reimu Veiskups Pavests, kurs jir bazneicas golva. Toliok it kardinali, patriarki, arciveiskupi un mitropoliti, veiskupi, bazneickungi, djakoni, (vel jir subdyakoni un citi zamoki kleriki).

V. Kas tys jir Reimu Tava nasamilešona?

A. Tys, ka Reimu Tavš ticeibas un morales litōš, jo tik ku stosta un bazneicai sludynoi, kai vysu kristeitu Tavš, navar apsamilet, tys

jir navar liaudim pisacet kristticeiba! pretiveigas un liauneigas litas.

V. Nu kurines Reimu Tavam celias taida zelestei-
ba vai privilegija, ka jis taida reizē nasa-
milejas?

A. Tei privilegija jam dateik caur Svata Gora
klotbutni.

V. Kas Reimu Tavam deva taidu zelestebu?

A. Pats Kungs Jezus saceidams iz Svata Pitera:
„Es par tevi praseju, kab nanustotu tova ti-
ceiba un tu kod nabejis pasagrizis styprinoi
brolius tovus“.

Un cytā vitā: „Kū tikvin izraisesi šai
zemē, byus izraisets un debesis un kū tikvin
sasisi šai zemē, byus sasits un debesis“.

V. Vai goreidzniki vinodu vali tur iz pasaulia
liaužu?

A. Ne! Na vinodu. Reimu Tavs tur vali iz vysa
pasaulia Katoliu, iz vysas bezneicas. Veiskups
iz sovas dyecezijas. Bazneickungs iz sovas
draudzes vai parapijas.

V. Kai saucas tagadejais Reimu Tavs?

A. Pius dasmytais.

Lauleiba.

V. Kas jir lauleibas saišks?

A. Jir sakraments, kurs dud zelestebu byut par
lobim dzymdynotojim un draugim vineigā sa-
dzeivošonā.

V. Kod lauleiba palyka icalta par sakramentu?

A. Kunga Jezu laikūs.

P I L Y K U M I.

1. Par lyugšonu un Kunga lyugšonu.

V. Kas jir lyugšona?

A. Lyugšona jir sova prota pacelšona iz Divu.

V. Vai lyugšona del izpestešonas visim liaudim vajdzeiga?

A. Tai jir. Visim izaugušim vajdzeiga.

V. Kai mums Diva jolyudz?

A. Pazeimeigi, sirsneigi, ar nuceju, ar pasadušonu zam Diva vales un vysod.

V. Kai mes varim Diva lyugt „vysod“.

A. Mes varim Diva lyugt vysod uperedami Jam savus padumus, gribešonas, runas, pricas, napatikšonas, skumes, dorbus un vysas dinas vojumus.

V. Kod vysuvairok pidar Diva lyugt.

A. Reitūs, vokorūs, pret ešonu, un pec ešonas, kardynošonas un nalaimes laikā.

Par Kunga lyugšonu.

V. Kaida jir vysuprikdejo lyugšona?

A. „Tavs myusu“ vai „Kunga lyugšona“.

V. Kopec jei saucas „Kunga lyugšona“?

A. Topec, ka Kungs Jezus ju pats sastateja.

V. Nu cik daliu sasalik tei lyugšona?

A. Nu uzrunas un septeiniu lyugumu.

V. Kai skaitos uzruna?

A. „Tavs myusu, kotris esi debesis“.

V. Kam vajdzeiga uzruna?

- A. Tam, ka jamā grīzamis iz debesīm, grībādami tik ap augšējom litom godot, aizmersdami laiceigas litas.
- V. Kāids jir pyrmais lyugums.
- A. „Sveteits lai top Tova vords“.
- V. Ko mes jamā prosam?
- A. Mes prosam, lai Diva vords pa vysu pasauli palyktu atzeits, gudynots, slavets un miliots.
- V. Kāids jir utris lyugums?
- A. „Lai atnok Tova valsteiba“.
- V. Ko mes prosam utrā lyugumā?
- A. Mes prosam sev dabasu valsteibas un vel gribim Diva kenešonas vysu liaužu sirdēs.
- V. Ko mes prosam trešā lyugumā: „Tova valia lai nuteik kai debesīs, tai aridzan un versum zemes“?
- A. Mes prosam, ka visi liauds šai zemē tik labi pildetu Diva vali, cik labi ju pildei dabasu dzeivotoji.
- V. Ko mes prosam caturtā lyugumā: „Myusu di-neškas maizes dud mums šudin“.
- A. Mes prosam, ka Divs dutu mums vysu tū, kas mums ikdinas vajdzeigs del dveseles un misas.
- V. Ko mes prosam piktā lyugumā: „Un atlaid mums myusu porodus, kai un mes atlaižam sovim porodnikim“?
- A. Mes prosam, ka Divs atlaistu myusu grakus, kai mes atlaižam vysas dusmes tim, kas mums apkaitynova.
- V. Ko mes prosam sastā lyugumā: „Un naived mums ikš kardynošonas“.

A. Mes prosam, ka Divs atgriztu nu myusu lelas kardynošonas un ka ju laikā dutu spaku jos porvaret.

V. Ko prosam septeitā lyugumā: „Bet atpestei mums nu liauna“?

A. Mes prosam Diva, ka sorgotu mums nu vysaida liauna un nalaimes, vysuvairok nu graka un myužeigas pazušonas.

V. Kopec vel dalikam golā: „Amen“?

A. Topec, ka caur tu gribim pascet: „Lai izapildei tys vyss, kó nu Diva siršneigi prosam.

2. Par Sveicynotu.

V. Kas sastateja „Sveicynotu“?

A. Svata bazneica.

V. Nu ko bazneica ju salyka?

A. Nu Ercengelia Gabryelia un Svatas Ilžas vordu un nu sova dalykuma.

V. Kuri jir Ercengelia Gabryelia vordi?

A. „Sveicynota esi tu (Marya) pylna zelesteibas, Divs Kungs jir ar tevim, tu esi sveteita storp vysom sivitiom“.

V. Kuri vordi pait nu svatas Ilžas?

A. „Un sveteits jir auglis tovas misas“.

V. Kū dalyka pi tu vordu svata bazneica?

A. Vordu „Jezus“ un lyugšonu: „Svata Marija Diva Motia, lyudz tu Diva por mums grecinikim tagad un ikšan štundes myusu numeršonas, Amen“.

V. Kaida vel jir lyugšona uz Jumpravas Marijas guda?

A. „Engels Kunga“ reitā, vokorā un pusdinós.

3. Par paslapumu.

V. Kas jir paslapums?

A. Taidis ticeibas gobols, kura navarim saprast.

V. Kodel tam tycam naprosdami?

A. Todel, ka Divs ju apsludynova.

V. Pimaram, kodi paslapumi myusu ticeibā visim zynomi?

A. Vysusvatokas Trijadeibas. Izpesteišonas zelesteiba, Kunga Jezu par cylvaku topšona un citi paslapumi.

4. Par atlaidom.

V. Pec gondareišonas ar ku vel var atleidznot Diva taisneibai un nucelt laiceigu stropi?

A. Ar atlaidom, kuras svata bazneica dola.

V. Kas tys jir atlaidas? Vai nav tys graku atlaišona?

A. Oj, ne! Atlaidas jir tik laiceigas stropes nucelšona par atlaistim jau grakim.

V. Kas tur vali dut atlaidas?

A. Tik svata Katoliu baznica.

V. Nu kurines vinia jema tū spaku?

A. Pats Kungs Jezus jai deva tū spaku, sacedams pyrmajam Reimu Tavam Svatam Piteram: „Dušu tev dabasu valsteibas atslagas, un ku vin tik izraisesi (vai atlaisi) šai zemē, byus izraisets (atlaists) un debesis, ku vin tik sasisi šai zemē, byus sasits un debesis“.

V. Nu kurines celias baznicai tys svatais monts, kuru vinia savim barnim smel un dola?

A. Jis celias nu nupalnu: Kunga Jezu, Jumpravas Marijas un Vysusvatu.

V. Kas tur vali dut atlaidas?

A. Tik Svatais Reimu Tavs un vel mozu litu veiskupi.

V. Vai var kod bazneickungi dut atlaidas kaidom rozoncom, škaplerim un cytom brolestem?

A. Var. Bet ka nu versneibas (goreigos) izdaboi šo spaka. Varim byut tulaik' mireigi par dabutom atlaidom.

V. Vai atlaidas vysod vinodas?

A. Ne! Jir pynas nn napylnas.

V. Kas jir atlaidas pynas?

A. Pynas atlaidas—jir nucelšona vysas laiceigas stropes. Un jo cylvaks — ju dabovis — tyulmerst, var itikt debesis.

V. Kas jir napylnas atlaidas?

A. Napylnas atlaidas jir nucelšona kaidas tik dalias laiceigos stropes.

V. Vai—ka bazneica dud symtu dinu atlaidu vai godu—tys zeimoi, ka mes slaucamā gunē byusim mozok par symtu dinu vai godu?

A. Ne! Tys ito nazeimoi un mes nazinim par cik laika byusim mozok slaucamā gunē.

V. Kopec laika skaits gromotā rokstos?

A. Topec, ka senejūs laikūs par lelim grakim beja lelas stropes aizdutas iz symta dinu, iz gods, vai vairok. Bet caur aizastošonu svatū tei strope daudz kod tyka atlaista pa vysam vai pa dalei. Nu to celes atlaidu pasaukšonas symtu dinu, gods—etc.

V. Bet ku tad tys tagad zeimoi?

A. Tys zeimoi tū, ka, samekledami symta dinu atlaidu vai cytaidu nupalnu, mes dabujam nucelšonas mums kaidas nazynomas dalias laiceigas stropes.

V. Kod varim atlaidu dabut?

A. Atlaidu dabut varim tikai tulaik', ka izpyldam labi vysus nu baznicas nusacetus spridumus.

5. Par brolestem.

V. Kas jir broleste?

A. Broleste jir sapulce liauzu, kuri losos vina kupā del kaidas lobas litas izdarešonas un lik sev uz kokla napisacetas pidareibas.

V. Vai daudz jir brolestiu katoliu bazneicā?

A. Daudz gon.

V. Kaidas vysubizok pi myusu ivastas?

A. Rožukrunia (rožoncas) un škapleru broleste.

V. Vai cylvaks top izpesteits caur brolestem vai caur ku cytu?

A. Cylvaks teik izpesteits tik caur ticibu un sve-tigu dzeivi—tys jir caur lobu savu pidareibu izpildešonu del Diva mileibas un pa Diva vai.

V. Vai tad brolestes niko nazeimoi?

A. Jos daudz zeimoi bet paprišku savu dzeivi jopagriz iz lobu un tulaik' brolestes Divam patiks; cytaidi navares jos Divam patikt.

V. Vai lobok daudz brolestēs isarakstet vai moz?

A. Lobok moz brolestēs isarakstet un jos pildet, na ko daudz ju pijemt un ni vinas napildet.

V. Jo kas apsakrautu ar vysvysodom brolestem, bet nagudeigi dzeivotu, vai byutu izpesteits?

A. Nabyutu.

V. Bet vai graks aplaist kaidas brolestes izpildešonu?

A. Nav nikaida graka, bet tik gaist nupalns, kura byut varejis dabut caur jos izpildešonu.

V. Vai tad vajag pi graku izsyudzešonas bazneickungam stostet, ka „man palyka rožukrums naskaitets, vai škapleru potori aplaisti?

A. Navajaga—tys nabeja graks.

V. Vai brolestes ar maru pijemtas dud cylvakam vairok paleiga pi izpesteišonas?

A. Jos jam paleidz: aizto kad pacel protu uz augšu.

6. Atsaceibas.

1. Treis diveigi tykumi: ticeiba, cereiba, mileiba.

2. Četri galveigi tykumi: sapruteiba, taisneiba, apsaturešona, drusums. Tykums jir na tulaik vel ka doram lobu dorbu, bet tulaik, ka tupati lobu dorbu daudz reižu doram un jau sadabojam pijjukuma vai pijjukšonas; (poliski sauc cnotas).

3. Septeini golvas graki: lepneiba, progoreiba, naceisteiba (naškisteiba), dusme, pavedešona, apsareišona, natykums.

4. Seši graki pret svatu Goru: naturešona cereibas ikš Diva; lika cereiba; pretimturešonas pazeitai taisneibaj; skaudešona Diva dutu dononu cylvakam; aizaceršona ikš grakim; pe-deja napakutavošona.

5. Deveini sveši graki: kas lik cytam liaunu daret;—jo kas cytu pirunoi, ka graku daretu;—jo citim paleidzim liaunu daret;—jo teišam cytus ivadam grakā;—jo tu mes taicam, ku vajag pelt;—jo tur mes klusim, kur jorunoi;—jo kas cytu redz grakojut un par tu nastropei, nu liauna naatvad;—jo leidza grakojam;—jo aiz liauna aizastojam.
6. Četri graki uz dabasim klidzami: teišam cylvaku nukaut; Sodomas graks; apmigšona un apspišona bedeigu, boriniu un atraišu; aizturešona olgas strodnikim.
7. Picas misas nujautas: redzešona, dzerdešona, usteišona, baudešona, dasaduršona.
8. Treis poši lobi dorbi: lyugšona, gavens, kalada.
9. Želesteibas dorbi del dveseles: namokulius pamocet; tim, kotri nazyna, aiz ko gyutis, dut lobu parađu; blūdejamus izvest iz celia; nuskumeigus ipricynot; apkaitynošonas pidut; cyta vaines paciteigi panest; lyugt Diva par dzeivim un numyrušim.
10. Želesteibas dorbi del misas: olkonus pabarot; slopstamus padzirdet; plykus apterpt (apgerbt); celiaveirus mojōs pijemt; sliminikus apraudzet; citumā asušus izperkt; myrunius paglobot.
11. Četras pedejas litas: nove; suds Diva; elle; dabasu valsteiba.